

ВНАТРЕШЕН ПАТНИК

СПИСАНИЕ НА СТУДЕНТИТЕ ОД ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

БРОЈ 23 ДЕКЕМВРИ 2020

ВНАТРЕШЕН ПАТНИК

Декември 2020

Издава:

Факултетско
студентско собрание на
Филозофски факултет-Скопје
Бул. "Гоце Делчев" бр.9А; 1000
Скопје
Тел.+389(0)23116520/230
mail: studentsko.sobranie@fzf.ukim.
edu.mk

Главен и одговорен уредник

Игорче Дунимаглоски

Редакција

Димитар Коруноски
Симона Јанакиеска
Симона Алексовска
Микерем Рахманоска
Наталија Димоска
Илина Димовска
Лазе Дечков
Наталија Милкова
Јана Маркоска
Кирил Ангеловски
Владимир Таневски
Анамарија Митреска
Димитар Здравески
Катерина Димова
Климентина Ѓоршовска

Соработници

Кристијан Ламбевски
Васко Гически
Сања Мишевска
Михаела Ѓурчиноска
Валерио Трајчевски
Димитар Стојоски

Лектура

Симона Даноска
Христина Ангелеска

Печати

Студентски сервис
www.studentskiservis.com.mk
info@studentskiservis.com.mk
Бул. Јане Сандански 63/7 Скопје
1000 Македонија
Тел./ факс +389(2) 3220661
Моб.+389(70)2761109

Тираж

Првиот број на списанието
Внатрешен патник излезе од печат
во мај 1995 година

ISBN
1409-5637

СОДРЖИНА

4

ПОЗДРАВЕН ГОВОР, Декан на Филозофскиот факултет
Проф д-р Ратко Дуев

„Одбележување на 100-годишнината од првиот ака-
демски час на Филозофски факултет во Скопје“

8

ПОЗДРАВЕН ГОВОР, проф. д-р Никола Јанкуловски, Рек-
тор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

„Одбележување на 100-годишнината од првиот ака-
демски час на Филозофски факултет во Скопје“

11

Интервју со Димитар Коруноски, претседател на
Факултетско студентско собрание на Филозофски
факултет

13

СТУДЕНТСКИ ТЕКСТОВИ

-Илина Димовска-„Добриот“ човек, „лошите“ емоции
и страдањето

-Евгенија Чапрагоска-ПРАВАТА НА МАКЕДОНСКИТЕ
ЖЕНИ

- Наталија Милкова-Животот претставува приказна
кои сами си ја креираме

-Лаки Лучијано Петрески-ФЕМИНИЗАМ И УЛОГАТА НА
ЖЕНИТЕ ВО ЕКОНОМИЈАТА

-Бурим Мехмеди-Може ли да постои говорен
универзален јазик?

-Талески Игор-АНКЕТА:КАКО СОСТОЈБАТА СО
КОВИД-19 ПАНДЕМИЈАТА ВЛИЈАЕ ВРЗ ВАШЕТО
СЕМЕЈСТВО?

- Сара Благовеска-„ЈАС СУМ?„

30

АКТИВНОСТИ НА СТУДЕНТИТЕ НА ФИЛОЗОФСКИ
ФАКУЛТЕТ

- Факултетско студентско собрание

-Пракса за студентите по Специјална едукација и
рехабилитација

-Конгрес за глуви

-Списание „VOX“

- Студентски здруженија на студентите на
Филозофски факултет

-ПСИХЕСКО

-Студентско археолошко здружение „Аксиос“

-Спортско-студентско здружение на Филозофски
факултет „НИКЕТЕС“

- Здружение на студенти по специјална едукација и
рехабилитација-Специјални студенти.

41

АКТИВНОСТИ НА ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

- Меѓународна недела на тема „Иновации во хуманис-
тичките и општествените науки

- Читачкото катче

- ЦЕЕПУС

- Systasis

-База за студенти

-„Служба за поддршка на студенти со попреченост“

50

ЗОШТО САКАМ ДА СТУДИРАМ НА ФИЛОЗОФСКИ
ФАКУЛТЕТ?

- Зошто сакам да студирам на Институт за
безбедност, одбрана и мир

Матеј Манев и Давид Манев

- Зошто сакам да студирам на Институт за
Педагогија?-Симина Јанакиеска

Декан на Филозофскиот факултет
Проф д-р Ратко Дуев

ПОЗДРАВЕН ГОВОР

„Одбележување на 100-годишнината од
првиот академски час на Филозофски
факултет во Скопје“

(Аула на ФЗФ, 16 Декември, 2020 г., 13 ч)

Почитуван проф. д-р Стево Пендаровски, претседател на РС Македонија, почитуван претседател на Собранието на РСМ, м-р Талат Џафери, почитуван претседател на Владата на РСМ, г-н Зоран Заев, почитувана Министерке за Образование и наука, г-ѓа Мила Царовска, почитуван претседател на МАНУ, акад. Љупчо Коцарев, почитуван ректор на Универзитетот на Светите Кирил и Методиј во Скопје, проф. д-р Никола Јанкуловски, почитувани продекани, раководители, и сите оние кои го следите настанот, почитувани професори, студенти, претставници на медиумите, дами и господа

„Образованото граѓанство е битна потреба за нашето опстојување како слободни луѓе“ се зборовите на Томас Џеферсон, кој на почетокот на XIX век, како трет претседател на една новоформирана држава, ја разбрал важноста на образованието во создавањето и одржувањето на слободата и правдата.

Пред еден век, на денешен ден во далечната 1920 г., е одржан првиот академски час на една високо образовна институција, пред само 35 студенти запишани во првата учебна година. Основан е Филозофскиот факултет во Скопје со што започнува институционалниот развој на високото образование во нашата земја. Кралската власт сметала дека преку изучување на историја, филозофија, педагогија, лингвистика и книжевност побргу ќе се асимилира населението во освојените територии од последните војни, преку предметни програми и учебници во кои нема

„ОБРАЗОВАНОТО
ГРАЃАНСТВО Е БИТНА
ПОТРЕБА ЗА НАШЕТО
ОПСТОЈУВАЊЕ КАКО
СЛОБОДНИ ЛУЃЕ“ СЕ
ЗБОРОВИТЕ НА ТОМАС
ЏЕФЕРСОН, КОЈ НА ПОЧЕТОКОТ НА
XIX ВЕК, КАКО ТРЕТ ПРЕТСЕДАТЕЛ НА
ЕДНА НОВОФОРМИРАНА
ДРЖАВА, ЈА РАЗБРАЛ
ВАЖНОСТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО ВО
СОЗДАВАЊЕТО И ОДРЖУВАЊЕТО НА
СЛОБОДАТА И ПРАВДАТА.

место за зборот македонски и Македонија. Но научните областите кои се изучувале на Факултетот, по својата природа се посветени кон проучување на човекот, културата и општеството, развивање на критичката мисла и тоа како да се создадат поправедни општества, да се образуваат доблесни граѓани. Најголемиот број студенти биле од Македонија. Високото образование им овозможило да ги осознат сите општествени теории од антиката до нивното време, критички да ги проучуваат и анализираат делата на Пулевски, Мисирков, што ја засилило желбата за слобода и правда, демократија и создавање на сопствена држава во која ќе можат слободно да се изразуваат и творат, и да истражуваат на својот мајчин јазик, да бидат свои на своето. Иницијативата за создавање на друштвото „Вардар“, тајните кружоци ги предизвикале властите да се побара затворање на факултетот, што довело до масовни демонстрации на студентите за спречување на овој план на кои учествувале многу професори и дејци, како нашиот поет Кочо Рацин.

Втората светска војна донесе нова окупација со истата намера Факултетот да послужи за поинаква асимилација. Но високото образование, веќе развиената свест на дипломираните и другите студенти, создадените стручни кадри и нивните разгласи меѓу населението, неминувано станува предвесник на слободата и формирањето на современата македонска држава. Студентите и професорите на факултетот се вклучиле во НОБ, голем дел од нив ги положили своите животи за идеалите на нивните предци. Дел од асистентите, професорите, руските бегалци од Октомвриската револуција ќе станат столб на реобновениот Филозофски факултет во независна Македонија и ќе остават траен белег во македонската наука и култура.

При крајот на војната, со заклучоците на АСНОМ и прогласувањето на НР Македонија, било јасно дека за изградба на институциите на државата и за опстојување како слободни луѓе е потребно образовано граѓанство, дека највисоките доблести, слободата и демократијата не се стекнуваат еднаш засекогаш, не се со ништа или визии, туку вредности за кои мора секојдневно да се бориме не само со оружје туку и со образование на на-

селението за да се обезбеди нивно опстојување. Големите број на учени луѓе се гаранција за мирот, напредокот и стабилноста на една држава. Високото образование е најголемиот украс на слободата и демократијата, тие се заеднички предуслов за напредок.

Основана е комисија за отворање на Универзитетот во Скопје на 7 Ноември 1945 г. во која биле вклучени д-р Михаил Д. Петрушевски, д-р Харалампие Поленаковиќ, д-р Ѓорѓи Шоптрајанов, Блаже Конески, Љубен Лапе и Јован Трифуновски. Во 1946 со закон на Владата на НР Македонија е обновен Филозофскиот факултет. Можам само да претпоставам какви биле емоциите на големата свеченост во Македонскиот народен театар на 29 Ноември 1946 (денот на републиката) кога првиот декан д-р Михаил Д. Петрушевски го прогласува отворањето: „Ве поздравувам во името на новоизбраното професорско тело и го објавувам отворањето на новооснованиот Македонски државен универзитет... македонскиот народ го прославува големиот празник со достоинство дело...“. „Достојното дело“ започнува на денешен ден, во 1946, со првиот одржан академски час на литературен македонски јазик на ФЗФ. Овој миг од нашата историја најубаво е пренесен од написот на новинарот на Нова Македонија од 17 декември 1946, цитирам верно на оригиналниот текст: „Вчерашниот ден беше за студентите на Првиот македонски универзитет вистински празник – на вчерашниот ден започнаа првите предавања. Пред ходот во Факултетот, внатре по столбите, низ одниците, во слушалните, насекаде владееше живост и радост каква што не се помни до денес меѓу нашите студенти.... Живост како во кошница. Едни го препишуваат распоредот на предавањата, се води дискусија, трети префрлуваат во смев разнообразен разговор...Живоста ја прекратува електричниот свонец. Училните се полнат...Влегува професор – предавањето започна. Во групата по историја на македонски јазик преподава млад професор. „За првпат ние денес учиме и говориме на својот мајчин јазик...зборува, без да може да ја запре и тој радоста што прелива...Првиот ден во факултетот заврши. Студентите се враќаат дома. Утре пак ќе дојдат, ќе дојдат и прекутре ќе идат и секој ден. Низ училниците ќе минат безброј нови кадри, ќе расте бројот на

студентите од ден на ден и нашиот универзитет се повеќе ќе се развива како жариште за наука и просвета на нашиот народ.“

Филозофскиот факултет станува столб на образованието во новата држава. Професорите ја знаеле важноста на образованието во градењето на институциите на државата и одржувањето на стекна-

тата слобода. Во услови на разурната држава од многуте војни и големиот број на необразовано население, тие успеале за кусо време да изградат Универзитет по углед на сите светски универзитети, да создадат кадар за развој на образованието, за училишта, гимназии и факултети, стручен кадар за градење на институциите и општествената дејност.

Во услови на разурната држава од многуте војни и големиот број на необразовано население, тие успеале за кусо време да изградат Универзитет по углед на сите светски универзитети, да создадат кадар за развој на образованието, за училишта, гимназии и факултети, стручен кадар за градење на институциите и општествената дејност.

Вербата во иднината на факултетот, во пророчкиот говор објавен на 16 декември 1946 г. денес е реалност. Од почетните 140 студенти, денес Филозофскиот факултетот е големо семејство од над 20000 дипломирани студенти, магистри и доктори на науки и 2500 активни студенти на сите студиски програми и голем број на поранешни и сегашни професори и вработени во службите. Ја продолживме традицијата на нашите поранешни професори. И денес развојот на сите степени на образование, институциите создадени од поранешните студенти и професори, се врзани со развојот на факултетот, а со тоа и со развојот на високото образование и науката.

Посветени на нашите основни идеали: чувари на институциите на државата, општествената одговорност, отвореноста кон светот, чувари на слободната и критичката мисла, хуманоста, вербата во

човекот и најважно дека големиот број на учени луѓе се гаранција за мирот, напредокот и стабилноста на една држава. Високото образование е најголемиот украс на слободата и демократијата, тоа е предуслов за напредок и нивен чувар. Ако исчезне демократијата, ќе исчезне и тешко стекната слобода. Во такви услови, професорите, студентите, критичката мисла стануваат бегалци, бидејќи во тиранија тоа е речиси и непотребно. Затоа, сите ние, и професорите и студентите, мора секојдневно да се бориме за овие вредности, бидејќи во спротивно ќе станеме бегалци, и ќе талкаме низ светот барајќи други држави каде што ќе може слободно да мислиме, пишуваме и поучуваме.

Тоа е нашата мисија, да поучуваме за нив, да живееме за нив, во спротивно, како што многу пати ни докажа историјата, иако тешко се здобиваат, многу лесно се губат.

Филозофскиот факултет, како најстара основана единица на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, минал во својот развој низ многу премрежија, наметнати од насилната историја во овие предели на светот. Одбележуваме 100 години од првиот академски час во услови на пандемија, како и пред 100 г. во услови на друга пандемија.

Во едно ново време, кое носи нови предизвици, принудени сме денес да се запрашаме: „Дали нашето постојано трагање по поголемо знаење е доволна гаранција дека создаваме добри кадри, идни општествени работници, наставници, воспитувачи, идни носители на многу јавни и други функции во нашата држава? Дали ќе најдеме одговор на сите проблеми со кои ќе се соочат нашите граѓани предизвикани од пандемијата и многу други проблеми кои ги носи современиот живот, заштита на ранливите групи и општество кое се базира врз општествена одговорност кон сите членови на заедницата?

Долгата традиција носи и голема одговорност. Факултетот денес е современа високообразовна институција и покрај сите проблеми со кои се соочува (кадровски и финансиски проблеми, дотраена инфраструктура, услови за работа), та сепак ги следи сите светски трендови во високото образование. Воспоставена е целосна дигитализација на научната инфраструктура, има богата научна изда-

Одбележуваме 100 години од првиот академски час во услови на пандемија, како и пред 100 г. во услови на друга пандемија.

вачка дејност, само во последните три години се организирани 18 меѓународни конференции, 66 настани, трибини и летни школи, голем број научни проекти што го сместува на мапата на светското образование.

Во строфа од студентската химна „За краткоста на живот“ токму е содржана нашата мисија:

Vivat nostra societas,

Vivant studiosi;

Crescat una veritas

Floreat fraternitas

Patriae prosperitas.

Да живее друштвото наша

Да живеат учените

Нек вистина една ги крене

и го возвиши братство наше

и благосостојба на татковината.

Gaudeamus igitur... Да се радуваме на овој ден, на долгата традиција, на генерациите студенти и професори некогаш и денес, на достигнатите вредности и успеси, горди на нашата институција, горди на генерациите професори, вработени и студенти, горди на нашите дела. Нашата мисија продолжува, длабоко верувам дека и идните генерации ќе продолжат по патот по кој одиме едно столетие.

проф. д-р Никола Јанкуловски,
Ректор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

ПОЗДРАВЕН ГОВОР

„Одбележување на 100-годишнината од
првиот академски час на Филозофски
факултет во Скопје“

(Аула на ФЗФ, 16 Декември, 2020 г., 13 ч)

Почитуван проф. д-р Стево Пендаровски, претседател на РС Македонија, почитуван претседател на Владата на РСМ, г-н Зоран Заев, почитуван претседател на Собранието на РСМ, м-р Талат Џафери, почитувана Министерке за Образование и наука, г-ѓа Мила Царовска, почитуван претседател на МАНУ, проф. д-р Љупчо Коцарев, почитуван декан на Филозофскиот факултет, проф. д-р Ратко Дуев, почитувани продекани, раководители, и сите оние кои го следите настанот, почитувани професори, студенти, претставници на медиумите, дами и господа

Денес одбележуваме голем датум, 16 Декември, денот кога во 1920 год. започнува првиот академски час во нашата земја, иако во поинакви услови и со поинакви цели, но овој датум претставува почеток на институционалниот развој на високото образование, што по Втората светска војна ќе доведе до вековниот сон на македонскиот народ и неговите граѓани, создавање на сопствен универзитет на кои ќе можат да учат и посетуваат настава на македонски јазик, да учат во слобода, на Универзитетот на „Светите Кирил и Методиј“ во Скопје.

Наставата започнала со 35 студенти по историја, филозофија, педагогија, лингвистика и книжевност, со наставници кои биле многу значајни имиња на тогашната наука и култура со докторати стекнати во Виена, Прага, Петроград, Москва, Париз, Берлин итн. Но високото образование и пренесување на научната мисла донела поголема свест кај младите студенти. Така тие ја формирале Млада македонска тајна револуционерна организација. Во ја-

нуари 1937 година била поднесена молба до факултетските власти потпишана од 53 студенти за основање на друштвото „Вардар“, за негување на македонската култура, фолклор и традиција. Од предвоенниот Филозофски факултет започнува и научната дејност, публикувано е научното списание „Годишник на скопското научно друштво“, професорите биле иницијатори и за формирање на музеј во Скопје. Во рамките на факултетот се отвора студентска библиотека. Читалната била отворена за сите граѓани, всушност била не само универзитетска туку и прва јавна библиотека во Скопје, чиј фонд во

1928 година бил околу 60000 книги. Библиотечниот фонд по војната ќе стана база на Народната библиотека на НРМ. Дел од асистентите, професорите, руските бегалци од Октомвриската револуција ќе станат столб на реобновениот Филозофски факултет во независна Македонија и ќе останат траен белег во македонската наука и култура.

По војната повторно на 16 Декември во 1946 започнува наставата на обновениот Филозофски факултет за првпат на македонски јазик, датум мошне значаен за образување на кадри за развој на образованието и градење на институции кои се столб на државата. Кога во 1946 со закон на Владата на НР. Македонија е обновен Филозофскиот факултет, ентузијазмот на професорите и студентите водени од мотивот да и помогнат на сопствената држава разурната од војни, можноста слободно да се изразуваат на мајчиниот јазик, за кусо време довел до постигнување на поставената цел. Ретко кој народ може да се гордее дека за 10 г., од 16 Декември 1946, основањето на УКИМ во 1949 и формирањето на сите факултети до 1956 г. заокружил создавање на универзитет со сите научни области. Следат првите дипломи, доктори на науки, развој на научната дејност, меѓународната соработка што бил база за основање на МАНУ, Институтот за македонски јазик, Институтот за национална историја, НУБ, потоа Институтот за литература, старословенски јазик итн. Со развојот на факултетот, создавањето на кадри, започнува и општествената дејност, покрај градење на градинки, училишта, гимназии, центри за социјална заштита, специјални училишта, стратегии за образование, реформи, создавање кадри за безбедноста на државата и заштитата, ископување и конзервација на културното наследство, основање на музеи и многу, многу други институции...листата е долга.

Првото научно списание на Универзитетот е издадено од Филозофскиот факултет: „Годишен зборник на Филозофскиот факултет“ излегува во 1948 г, како и првото

Наставата започнала со 35 студенти по историја, филозофија, педагогија, лингвистика и книжевност, со наставници кои биле многу значајни имиња на тогашната наука и култура со докторати стекнати во Виена, Прага, Петроград, Москва, Париз, Берлин итн.

меѓународно списание „Жива Антика“ во 1951 г.

Денес, по еден век, Факултетот ја има истата улога како во минатото. Развојот на сите степени на образование, создавање кадри за институциите создадени од поранешните студенти и професори, а со тоа и со развојот на високото образование и науката. Професорите денес, како и во минатото, се вклучени во многу закони, стратегии и проекти за развој на образованието, културата, социјалната заштита, цивилна заштита, родова еднаквост, културно наследство итн.

Денес на 16 декември, можеме да кажеме дека Филозофскиот факултет е една од најголемите и најразвиените единици на УКИМ, факултет со богата и развиена меѓународна соработка, научна инфраструктура, која ги следи светските текови во високото образование. Факултетот е место каде се следат најновите научни сознанија кои се од витално значење за едно општество. Преку Еразмус проектот „Пристапен систем за управување со учењето во хуманистичките и општестве-

на Еразмус проект за дигитализација на Културното наследство адаптирано за лица со попреченост.

Почитувани,

Денес живееме во криза која бараше голем напор како Универзитет да се приспособиме на новите услови и да обезбедиме непречено одвивање на наставата, научните истражувања и работата на единиците на Универзитетот. Здравствена криза во која живееме, постепено преминува во економска. Таа го погодува целото општество, животот на луѓето, менталното здравје, образованието, културата, безбедноста, ранливите групи. Како во минатото, така и во блиска иднина, за да се надмине негативните последици се потребни кадри од научни области кои се дел од Факултетот.

Тоа е вековната мисија на Филозофскиот факултет да создава кадри, да ја унапредува науката и да му помага нашето општество да се справи и со оваа криза, како во минатото, така и во блиската иднина.

ните науки“ создадена е е-платформа за учење која има можност да ги трансформира наставните материјали од текст во говор, со што лицата со попреченост ќе имаат олеснет пристап при студирањето на Универзитетот. Само во последните три години се реализирани 53 научно-истражувачки проекти, од кои 15 меѓународни проекти, 26 национални проекти и 4 меѓународни ЦЕЕПУС академски мрежи. Организирани се 66 научни настани. Од оваа година започна и реализацијата

Затоа, Ми претставува особена чест, од мое име и од името на Ректоратот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во услови на кризна состојба, да Ви го честитам 16 Декември, и на сите мои колеги и вработени на Филозофскиот факултет и да им посакам да продолжат со вековната мисија за развој на образованието и научната мисла, да создаваат квалитетни кадри кои ќе можат да одговорат на сите предизвици кои ги носи развојот на современото општество.

ИНТЕРВЈУ СО ДИМИТАР КОРУНОСКИ ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ФАКУЛТЕТСКО СТУДЕНТСКО СОБРАНИЕ НА ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ.

На новите студентски избори повторно бевте избран за претседател на Факултетското студентско собрание на Филозофски факултет во Скопје, како помина кампањата и изборниот процес?

Токму така, и на овие студентски избори ја добив довербата од студентите и заедно со мојот тим ќе се обидиме да ја оправдаме. За мене големо задоволство е тоа што на нашиот Факултет организираше фер, демократски и транспарентни избори. Голем број студенти го искористија своето гласачко право и придонесоа во формирање на новото Факултетско студентско собрание на Филозофски факултет. Во однос на излезноста на студентите сметам дека беше на задоволително ниво имајќи ги во предвид кризата со Covid-19 и онлајн наставата на факултетот. Поради здравствени причини и промената на начинот на студирање значителен дел од студентите не го остварија своето право на глас.

Дали ја реализиравте предвидената програма за работата на Факултетското студентско собрание на Филозофски факултет?

Како актуелен претседател на Факултетското студентско собрание на Филозофски факултет успеав да постигнам значајни резултати и заедно со членовите на собранието направивме голем придонес за сите студенти на Филозофски факултет. Мојот мандат како претседател беше исполнет со многу активности, проекти, консултации со студенти, решавање на проблеми и зголемување на соработката со други организации. Реализиран беше најголем дел од програмата која што ја имав и која беше донесена од членовите на Факултетското студентско собрание. Дел од активностите кои не успеавме

да ги реализираме се должи на пандемијата предизвикана од covid-19. Нашиот фокус беше насочен кон адаптација на ново-настанатата ситуација која не затекна сите нас. Вршевме достава на студентски материјали за студентите кои беа во карантин или изолација, активно бевме вклучени во процесот на уписи на нови студенти со цел спроведување на сите мерки за заштита и безбеден престој во факултетот. Поради пандемијата успеавме да издејствуваме организирање на нова, дополнителна испитна сесија за сите студенти.

Кои се Вашите приоритети од новата изборната програма кои што ќе ги реализирате заедно со членовите на Факултетското студентско собрание?

Ние повторно поставивме високи цели кои планираме да ги оствариме во новиот мандат од една година. Ќе продолжиме да работиме на создавање на нов тим што ќе продолжи да го изработува списанието на студентите на Филозофски факултет „ВНАТРЕШЕН ПАТНИК.“ ФСС ќе организира хуманитарни акции за помош на студенти на Филозофски факултет во соработка со институтите и студентските здруженија. Повеќе внимание ќе посветиме на организирање на студентски конференции, семинари и други настани преку комисиите кои функционираат во рамки на ФСС. Целта е да ги поттикнеме студентите поактивно да се вклучат во вонфакултетски активности, преку овие настани да стекнат искуство кое ќе им биде драгоцено во иднина. Би сакал да издвојам една активност која ја реализираше ФСС. Имено, членовите на ФСС периодот на заверување и запишување на семестар им помагаа на студентите за средување на документите и електронското пријавување на предметите. Покрај тоа, помогнавме во почитување на здравствените протоколи и мерки кои беа донесени поради кризата од корона вирусот.

Кои активности ќе ги преземе Факултетско студентско собрание за подобрање на онлајн наставата во новата академска 2020/21 година?

Факултетското студентско собрание уште од почетокот на онлајн наставата активно учествува во помош на студентите. Наши студенти заедно со ИТ-секторот на Филозофски факултет формираја тим за техничка помош за студенти при најавување или какви било технички проблеми во однос на наставата. Потоа, заедно со Деканатот на Филозофски факултет организиравме обуки за сите студенти за користење на платформата MS Teams. На обуките учествуваа голем број на студенти кои требаше да започнат со онлајн настава за престојниот семестар. Ние и во иднина ќе продолжиме со активностите да им помагаме на студентите во спроведување на наставата. Планираме да спроведиме анкета и да направиме анализа на состојбите при спроведување на онлајн наставата, да ги детектираме проблемите и да сугерираме до надлежните органи и тела на факултет да се надминат сите недостатоци и проблеми доколку ги има. Нашата главна цел ќе биде да иницираме процес на формирање простории за електронско следење на наставата на Филозофски факултет. Ќе побараме опремување на простории кои студентите ќе можат да ги користат и да ја следат наставата прилагодувајќи се на новите трендови во образованието.

„ДОБРИОТ“ ЧОВЕК, „ЛОШИТЕ“ ЕМОЦИИ И СТРАДАЊЕТО

Илина Димовска

Честопати слушаме дека животот е полн со страдање и тешкотии. Најчесто, она што е пријатно го поистоветуваме со „добро“, а непријатното го поистоветуваме со „лошо“. Кога ние или некој друг мине низ страдање, првиот инстинкт е - да им/си го олесниме страдањето. Но, што ако

тоа не турка се повеќе и повеќе во бездна на психолошко несознание, а со тоа и подлабоко страдање? Со ова прашање го сугерирам следново: со страдањето треба да се запознаеме со цел да се промени нашата состојба. Доколку фокусот е ставен на постојана пријатност, би можеле

да се најдеме во циклус на бесконечно трагање по задоволства со цел да ја избегнеме болката која е во нас. Ова може да се претвори во потиснување или негирање на реалноста, а да се манифестира на разни начини – од опсесивно гледање телевизија, коитус, опојни дроги, алкохол до постојана надворешна насоченост, видео игри итн. Секако, не сугерирам дека секој кој прави некоја или сите од овие активности се труди да избега од внатрешна болка. Но, доколку читајќи ја таа реченица почувствувавте немир и заземавте одбранбен/напаѓачки став кон текстот или авторката, тогаш би вредело да преиспитате зошто сте го почувствувале тоа – би можеле да откриете нешто ново за себе.

Внесувајќи се во состојби на пријатност кога под сето тоа лежи болка со која личноста се нема соочено ја става во постојан одбранбен циклус – одбрана од сама себе, поточно од делови од себе. Со оваа фрагментација делови од личноста се отфрлени и тие сиркаат од сенките, обидувајќи се да бидат видени и прифатени, бидејќи имплицитната порака која била испратена до овие аспекти од себе и околината била „ти не си доволно добар“. Некаде поплатно во животот сме научиле дека одредени емоции, на пример гневот, е „лоша“ емоција. Во нашиот ум, тоа би се поистоветувало на овој начин: гневот е лош, значи гневен човек е лош човек.

Сите сакаме за себе да мислиме дека сме „добар“ човек. Од тука, би се одигрувала следнава калкулација: јас сум „добар“ човек, ако јас се чувствувам гневен - јас бегам и се правам слеп на гневот бидејќи ако си дозволам и прифатам дека ја чувствувам таа емоција, би бил „лош“ човек. Ова создава дополнителна, ако не и примарна фрустрација - психата гледа дека нешто во равенката не се совпаѓа според моменталната перцептивна поставеност на нештата, па поради ова ќе се труди да избега од „лошата“ емоција бидејќи тоа би ја нарушила себеперцепцијата како „добар“ човек.

Природно е да ги асоцираме пријатното со доброто, а непријатно со лошото. Понатаму ќе се послужиам со следниве дихотомии: пријатно и непријатно, конструктивно и деструктивно. За пушачот, пушењето цигари е пријатно, тој го доживува како конструктивно дејство (пример: пуши за

СИТЕ САКАМЕ ЗА СЕБЕ
ДА МИСЛИМЕ ДЕКА СМЕ
„ДОБАР“ ЧОВЕК. ОД
ТУКА, БИ СЕ ОДИГРУВАЛА
СЛЕДНАВА КАЛКУЛАЦИЈА:
ЈАС СУМ „ДОБАР“ ЧОВЕК,
АКО ЈАС СЕ ЧУВСТВУВАМ
ГНЕВЕН - ЈАС БЕГАМ И СЕ
ПРАВАМ СЛЕП НА ГНЕВОТ
БИДЕЈЌИ АКО СИ ДОЗВОЛАМ
И ПРИФАТАМ ДЕКА ЈА
ЧУВСТВУВАМ ТАА ЕМОЦИЈА,
БИ БИЛ „ЛОШ“ ЧОВЕК. ОВА
СОЗДАВА ДОПОЛНИТЕЛНА,
АКО НЕ И ПРИМАРНА
ФРУСТРАЦИЈА - ПСИХАТА
ГЛЕДА ДЕКА НЕШТО ВО
РАВЕНКАТА НЕ СЕ СОВПАЌА
СПОРЕД МОМЕНТАЛНАТА
ПЕРЦЕПТИВНА ПОСТАВЕНОСТ
НА НЕШТАТА, ПА ПОРАДИ
ОВА ЌЕ СЕ ТРУДИ ДА
ИЗБЕГА ОД „ЛОШАТА“
ЕМОЦИЈА БИДЕЈЌИ
ТОА БИ ЈА НАРУШИЛА
СЕБЕПЕРЦЕПЦИЈАТА КАКО
„ДОБАР“ ЧОВЕК.

да се смири во стресна ситуација). Од друга страна, истото за непушачот делува непријатно (недопадлив мирис), воедно пушењето цигари би било деструктивен акт (здравствено). И двајцата актери во ситуацијата се во право. Нема да зборуваме за добро и лошо ниту за функционалната реалност, туку прикажуваме како едно дејствие може да биде и конструктивно и деструктивно, и пријатно и непријатно истовремено - во зависност од актерите и нивниот филтер на перци-

аплицираме, особено во оваа пандемична ситуација во која луѓето се приморани да бидат повеќе во допир со самите себе. Со цел овие моментални тешкотии на крај да вродат со плодови кои би сакале да ги жнееме, потребно е да се земеме себеси како одговорни за она што ќе го посееме. Оттргнувањето на таа добро-лоша дихотомија во животот би можела да не однесе далеку во себеспознанието, а со тоа можеме да научиме нови начини како да се справуваме со непријатни ситуации. Сметам дека е време да престанеме да ги охрабруваме личностите кои страдаат да бегат од своето страдање и едноставно да се „чувствуваат добро“, туку можеби е време да им порачаме да пробаат да бидат присутни со сопствената болка, да ја искушат, да пружат љубов на тој дел од себе. Можеби кога некој прикажува преголема загриженост, би било корисно да и порачаме на личноста дека е во ред што се чувствува така и дека е корисно да се нурне и да ја запознае емоцијата подобро. Ова не значи да се изгуби себе и никогаш повеќе да не излезе од таа емоција, што секако е малку веројатно ако навистина си дозволи да почувствува од каде, како дошла и зошто се пројавува. Порачувањето на личноста „да не се секира“ или дека „се ќе биде во ред“, иако навистина добронамерно, го зајакнува имплицитниот став дека е погрешно или „лошо“ личноста да се чувствува онака како што се вистински чувствува, што води до себеодбивање. Можеби факторот кој најмногу допринесува за нашето страдање е ставот дека некои делови од нас се „лоши“, одбивањето и бегането од истите – кога се соочуваме со нив, веројатно нашата состојба ќе престане да биде страдање.

пирање на реалноста. Имаме животни искуства, тие создаваат филтер, понатаму низ тој филтер ги гледаме другите животни искуства и нам ни се чини дека истото нешто постојано продолжува да ни се случува. Со свесно насочување, овој филтер е променлив.

Предлагам менувањето на филтерот во однос на спектарот емоции кои ги чувствуваме. Со оглед дека секоја емоција умее да биде и конструктивна и деструктивна, можеме ова да практично да го

Порачувањето на личноста „да не се секира“ или дека „се ќе биде во ред“, иако навистина добронамерно, го зајакнува имплицитниот став дека е погрешно или „лошо“ личноста да се чувствува онака како што се вистински чувствува, што води до себеодбивање.

ПРАВАТА НА МАКЕДОН- СКИТЕ ЖЕНИ

Сметаме дека се уште дел од жените во нашата држава се недоволно заштитени и мислиме дека една од главните причини за тоа е што се уште дел од нив економски не се самостојни, поради тоа тие не се чувствуваат доволно безбедни. Поради тие причини трпат семејни насилства и дискриминации во општеството и во нивниот поблизок круг, бидејќи сметаат дека не се доволно добри да направат нешто повеќе за себе, не се чувствуваат и доволно заштитени

од страната на институциите кои што не можат да му обезбеди добра финансиска помош и нивното станбено живеалиште. Со тоа може да му обезбеди и да му дадат огромна подршка за нов почеток во нивниот живот, кои што нема да се чувствуваат запоставени и дискриминирани во општеството каде што живеат. Мислиме дека треба уште повеќе да се крене гласот за заштита на жената и да има повеќе организации кои што ќе им овозможува уште поголема заштита и ќе се намали дискриминацијата во нашето општество. Не само дискриминација помеѓу маж и жена, има дискриминации каде што се случува помеѓу жена и жена. Кој што доведува до уште поголема несигурност на тие дискриминирани жени, кои што во таков случај нив му се намалува самодовербата за работа и се затвараат во себе кои што долг период нема да можат самите себеси да си дадат шанса за друга прилика. Тие сметаат дека после првиот случај пак ќе има следен и дека пак нема да бидат заштитени и после тоа дека ќе следува уште поголемо разочарување за нив. Сметам дека изворот на дискриминација против жените доаѓа од мажи кои што сметаат дека не ја заслужуваат својата функција во општествената организациона средина во која што работат поради нивната неквалификуваност. Исто така како извор на омраза кон правата на жените можам да ги земам и радикалните религии. Воспоставување на патријархално општество по принцип на радикална религија доведува до потиснување на женските права, а со самото тоа што на жената не и се дозволува право на глас и учество во економијата и индустриското производство и се наштетува и на самата економија на нашата Република. Ние мислиме дека доколку жените управуваат со ресурсите на еднакво ниво како мажите, нашата држава би била многу успешна економски и дипломатски. Жените имаат одредени технички и управувачки вештини кои што би придонеле во унапредување на семејството и на општеството бидејќи жените се столб на фамилијата. Во модерните западни општества жените имаат еднаков пристап до пазарот на труд и до образовните институции како и мажите. Треба да се стремиме кон тоа повеќе македонски жени да се насочат на инженерски професии за да се разбие нееднаквоста во секторите на стопанство-

то. Жената има способност за multitasking и може да работи повеќе работи истовремено, односно да работи семејни работи и да вложува во нејзиното образование, како и на работното место каде што се најдува, додека повеќето мажи се вклучени само во работното место каде што се наоѓаат. Во општества каде што жените земаат лидерска позиција и позиција на водење на мировни процеси, во тие општества економијата расте и државите се трансформираат. Треба да работиме во нашата држава кон целосна еднаквост на мажите и жените со тоа што жените ќе имаат исти плати за иста работа, исто право на глас и живот слободен од насилство.

ВО ОПШТЕСТВА КАДЕ ШТО ЖЕНИТЕ ЗЕМААТ ЛИДЕРСКА ПОЗИЦИЈА И ПОЗИЦИЈА НА ВОДЕЊЕ НА МИРОВНИ ПРОЦЕСИ, ВО ТИЕ ОПШТЕСТВА ЕКОНОМИЈАТА РАСТЕ И ДРЖАВИТЕ СЕ ТРАНСФОРМИРААТ.

Евгенија Чапрагоска

ЖИВОТОТ ПРЕТСТАВУВА ПРИКАЗНА КОИ САМИ СИ ЈА КРЕИРАМЕ

Се движам случајно по улица кога пред мене ниадов на еден човек. Човек кој разговараше на телефон, говорот на телото му прикажуваше знаци на екстремна нервоза и притоа сите случајни минувачи кои се најдоа покрај него беа дел од неговата приказна. Тој човек беше причина за сите луѓе кои минуваа покрај него да му упатат зачудувачки поглед. Човек исфрустриран од некоја обична ситуација, остави впечаток како сите околу него да се предизвикувачи на неговата „безизлезна ситуација“. Успеа да биде центар на внимание неколку минути. И посакав да го застамам, да му речам: Спуштете ја слушката, вдишете длабоко и опуштете се. Прашањето беше дали со тој гнев ќе го решите моменталниот проблем?

Општо гледано во животот ние постајно се соочуваме со проблеми. Некои проблеми се помали, ги решаваме брзо. Други пак ни изгледаат како воопшто да не постои можно решение. И така и така, можеби грешиме, можеби имаме право. Не потоа апсолутна вистина. Вистината е дека за секој проблем постои решение. Можеби само нешто нам ни изгледа дека е проблем. А решението на тој проблем вообичаено стои на површина. Можеби го бараме на различни и непотребни места. Бараме одговор на нешта за кои одговор не постои. Не му се препуштаме на животот да не води низ патеката на неизвесност. Сакаме да бидеме пресериозни во однос на настаните кои ни се случуваат во животот. Не знаеме да се опуштиме, не знаеме да се насмееме, не знаеме да си го сфатиме животот како приказна кои сами си ја креираме. Животот преставува едно празно платно. Тоа платно го боиме

НАМЕСТО ДА
ДОЗВОЛИТЕ ГНЕВОТ
ДА ВИ ГО ОТСЕЧЕ
ПОСТОЕЊЕТО,
СПОДЕЛИ ЈА СВОЈАТА
ПОЗИТИВНОСТ,
СПОДЕЛИ ГО СЕТО
ОНА ШТО Е УБАВО
ВО ТЕБЕ. И САМИОТ
ЌЕ СЕ УВЕРИШ ДЕКА
ЗА МИГ ЖИВОТОТ
АВТОМАТСКИ ЌЕ ТИ
СЕ ТРАНСФОРМИРА ВО
ЕДНА НЕВЕРОЈАТНА
ПРИКАЗНА.

како што ние самите сакаме, одлучуваме и умееме. Животот е неизвесен затоа е интересен. Ако иднината стане позната, ќе стане бескорисна, зашто со тоа се губат возбудата и факторот на изненадување. Никогаш не знаеш што наредниот ден може да ти донесе, какви прилики и неприлики. Се случува во свое време. Ништо не треба да се сили, да се форсира. Не секогаш ја имаме контролата над

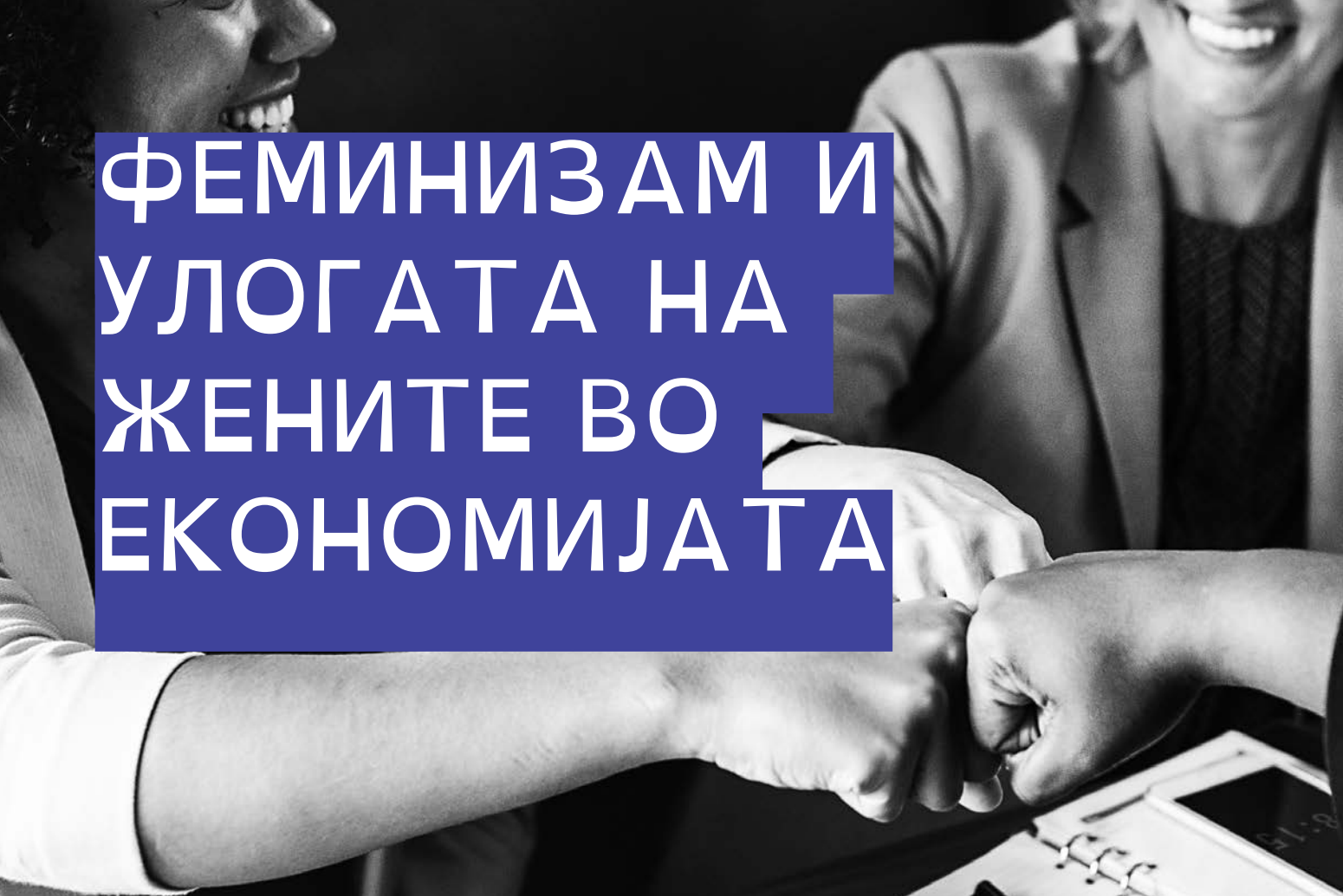
нештата. Против силите на природата никогаш не можеш да одиш. Колку повеќе гнев искажуваш во одредена ситуација, дотолку ситуација ќе ти изгледа безизлезна. А доколку таа ситуација ја прифатиш на рамнодушен начин и внесеш малку хумор во истата, во истиот тој момент или ќе ја промениш својата перцепција кон нештата, или, пак решението само ќе ти излезе на површина. Сепак, и не е толку тешко колку што сме си мислеле. И еве, тој човек се уште ми е во мислите. Барем да можев да му кажам дека

поседува погрешен пристап кон одредени животни ситуации. Дека така го губи балансот во природата. Но, секоја грешка претставува ново учење, секој погрешен пристап нè води кон ново откритие, но пред се треба да бидеме свесни за тоа. Наместо да дозволите гневот да ви го отсече постоењето, сподели ја својата позитивност, сподели го сето она што е убаво во тебе. И самиот ќе се увериш дека за миг животот автоматски ќе ти се трансформира во една неверојатна приказна.

Наталија Милкова

ЖИВОТОТ Е НЕИЗВЕСЕН ЗАТОА Е ИНТЕРЕСЕН. АКО ИДНИНАТА СТАНЕ ПОЗНАТА, ЌЕ СТАНЕ БЕСКОРИСНА, ЗАШТО СО ТОА СЕ ГУБАТ ВОЗБУДАТА И ФАКТОРОТ НА ИЗНЕНАДУВАЊЕ.

ФЕМИНИЗМ И УЛОГАТА НА ЖЕНИТЕ ВО ЕКОНОМИЈАТА

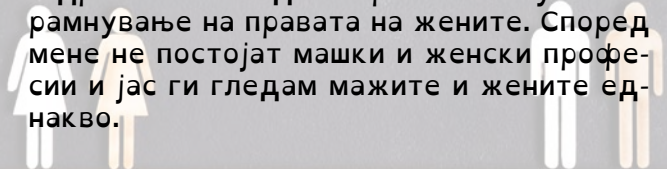
Феминизмот се појавува како социјално движење на модерните западни општества и како идеологија која што се стреми кон остварување на економски, лични и социјални еднаквости помеѓу родовите. Сметаме дека во нашата држава жените сеуште немаат еднакви права со мажите и еднаков пристап до ресурсите поради природата на патријархалното општество наследено од времето на колективизмот. Нашата држава може да направи многу во однос на правата на жените, и тоа може да почне да се огледува на научно и технолошки најнапредната држава во светот – Израел. Таму државата има еднаков пристап кон мажите и жените, почнувајќи со тоа што и мажите и жените служат задолжителен воен рок. Како пример за дискриминација во нашата држава го гледаме тоа што на предметот Менаџмент-напредно ниво го следи само едно машко, воедно процентот на жени

кои учествуваат во втор и трет циклус е за неколку пати поголем од процентот на мажите, а бројот на жени-менаџери е на многу ниско ниво во нашата држава. Сметам дека треба да се почне од државните институции со тоа што првично, во парламентот ќе се донесе закон за однос 50:50 на мажи со жени пратеници, потоа во секоја државна институција, а после тоа и во секоја компанија од приватниот сектор. Забележувам општествени промени кај нас при која се врши трансформација од патријархат кон модерно западно општество во кое жените имаат еднаков пристап до ресурсите. Македонските жени низ историјата имале значајно учество во организираната религија како и во отпорот против тоталитарните режими. Жените низ историјата на нашата држава имале клучна улога во образование на чесниот македонски народ. Бројот на жени кои учествуваат во активното насе-

ВНАТРЕШЕН ПАТНИК

те управувани од жени имаат воспоставено 5S систем, JIT производство или Six Sigma степен на контрола на квалитет во нивните организации. Жените имаат голема улога во градењето на граѓанското општество, особено во невладиниот сектор. Жените се поттикнувач и двигател на сите позитивни промени во македонското општество, како и носител на економскиот успех на нашата Република. Како студент од втор циклус во областа на организационите науки и управувањето и како инженер имам забележано дека техничкиот и менаџерскиот потенцијал на македонските жени е недоволно искористен и дека приватниот сектор како и држава може да направат многу за израмнување на правата на жените. Според мене не постојат машки и женски професии и јас ги гледам мажите и жените еднакво.

ление во нашата држава е далеку поголем од бројот на мажи, а со тоа и продуктивноста на македонските жени. Нивното учество во научно-истражувачка работа и истражување и развој е на многу повисоко ниво во споредба со бројот на мажи, како и по бројот на патентирани изуми и иновации. Како пример би го навел институтот каде што во истражување и развој работев јас како единствен маж во одделот во кој бев во соработка со три жени. Друг пример кој би го навеле е тоа што во инженерскиот оддел каде што работевме, процентот на жени беше 90% а процентот на мажи беше 10%. Успехот на странските компании во нашата држава е како резултат на високо-продуктивните, технички способни македонски жени кои го подигнаа нивото на индустриско производство и степенот на контрола на квалитет на нашите производи и услуги. За споредба, поголемиот дел од компании-

Лаки Лучијано Петрески

МОЖЕ ЛИ ДА ПОСТОИ ГОВОРЕН УНИВЕРЗАЛЕН ЈАЗИК?

Во развојот на психичкиот живот на човекот, една од карактеристиките која овозможила тој да се разликува и да напредне повеќе од останатите животни, е говорот. Како индивидуална појава, говорот претставува остварување на системот на јазикот преку комуникација, но, освен оваа човечка особина, за изразување на мислите, идеите и значењата се користат и гестови, групи на симболи, кои исто така се класифицираат како еден вид на јазик, меѓутоа, не се користат како универзален метод на комуникација.

Универзалноста која означува присуство на сите места и во сите времиња е вклучена и во јазичното подрачје каде што настојува да се примени јазикот во една, единствена форма, која ќе се употребува од целокупната светска популација. Универзален јазик, претставен преку говорна или друга форма на комуникација, може да постои во одредена географска определба, меѓу етнорелигиски народи и меѓу заедници со попреченост, но, аксиомското гледиште кон јазикот како жива материја која константно се менува, оневозможува тој да биде применет како универзален во глобално ниво. Можноста за постоење на еден обединувачки јазик се наоѓа под влијание на низа фактори.

Историското гледиште упатува кон самите почетоци на книжевното творештво каде што се запишани митови, легенди, приказни за постоењето на единствен јазик којшто го обединувал човештвото. Во индиската традиција се споменува како врвниот бог Брами го уништил дрвото на мудроста, потоа во хеленската култура се запознаваме со митот за богот Хермес кој им ја подарил многујазичноста на луѓето, дури и во авраамските религии се

Според последните истражувања јазикот со најголем број на говорители е мандаринскиот јазик чиј број изнесува 918 милиони говорители или 11,92 % од светската популација којшто јазик се зборува на површина од 9,671,018 km², за разлика од англискиот јазик којшто е двојно помал според бројот на говорители (460 милиони или 6 % од целокупната популација), но, се зборува на површина од приближно 27,000,000 km².

сретнува митот за Вавилонската кула. Од религиозен аспект разгранувањето на јазикот претставува одделување на човекот од единството, но научните истражувања докажуваат дека појавата на нови јазици и нивното разделување од целината претставуваат еволутивен процес. Јазичните семејства се групи на јазици поврзани преку заедничкото потекло од еден ист јазик именуван како прото-јазик и тие служат како сведоштво за јазичниот развој. Овој еволуциски феномен придонесол во создавањето на постоечките говорни јазици (7111 според прирачникот *Ethnologue: Languages of the World*), а реконструирањето на примарниот јазик најдобро се гледа во прото-индоевропската група на јазици, којашто е најшироко распространета јазична фамилија во светот.

Доколку вниманието се насочи кон создавање на еден универзален јазик, нужно е да се земе предвид актуелната бројка на говорните јазици. Според последните истражувања јазикот со најголем број на говорители е мандаринскиот јазик чиј број изнесува 918 милиони говорители или 11,92 % од светската популација којшто јазик се зборува на површина од 9,671,018 km², за разлика од англискиот јазик којшто е двојно помал според бројот на говорители (460 милиони или 6 % од целокупната популација), но, се зборува на површина од приближно 27,000,000 km². Овој судир на бројки означува и судир на две култури, бесмислено е да преовладува јазикот со поголем број на говорители распространет на помала територија и *vice versa*.

Кон крајот на IX век постоеле обиди да се наметнат конструирани јазици како универзални за поттикнување на светски мир и меѓународно разбирање. Еден од конструираниите помошни јазици е Есперанто јазикот кој не и припаѓал на ниту една земја и не е мајчин јазик на ниту еден народ, но, со започнувањето на светските војни овие обиди биле неуспешни.

Во денешницата англискиот јазик се смета за доминантен јазик во меѓународните односи и глобалната комуникација, благодарение на медиумите и моќта на поранешната Британска империја кои воспоставиле употреба на англискиот јазик во региони низ целиот свет. Сепак, англискиот јазик не е единствениот јазик што се користи во светските организации,

Еден од конструираниите помошни јазици е Есперанто јазикот кој не и припаѓал на ниту една земја и не е мајчин јазик на ниту еден народ, но, со започнувањето на светските војни овие обиди биле неуспешни.

како што се ЕУ, ОН, поради фактот што многу земји не го признаваат англискиот јазик како универзален јазик. Развојот на англискиот јазик е најдобриот пример за поткрепување на тврдењата дека јазикот е жива материја која константно се менува. Самиот говор на англискиот јазик претрпел вокални и синтаксички промени низ вековите, но, наидувајќи во контакт со народи со друг мајчин јазик се оформиле различни варијанти на англискиот јазик, како што е Американскиот англиски, Австралискиот англиски. Фонетските промени придонесле до создавање на нови зборови, значајни за одреден дијалект на англискиот јазик, но, соработката на народите коишто го користеле англискиот како мајчин јазик не довела до создавање на нови јазици. Сличен развој е присутен и меѓу јужнословенските јазици каде што историските судири довеле до настанок на поединечни јазици (Босански, Српски, Хрватски) коишто на лингвистички план се идентични.

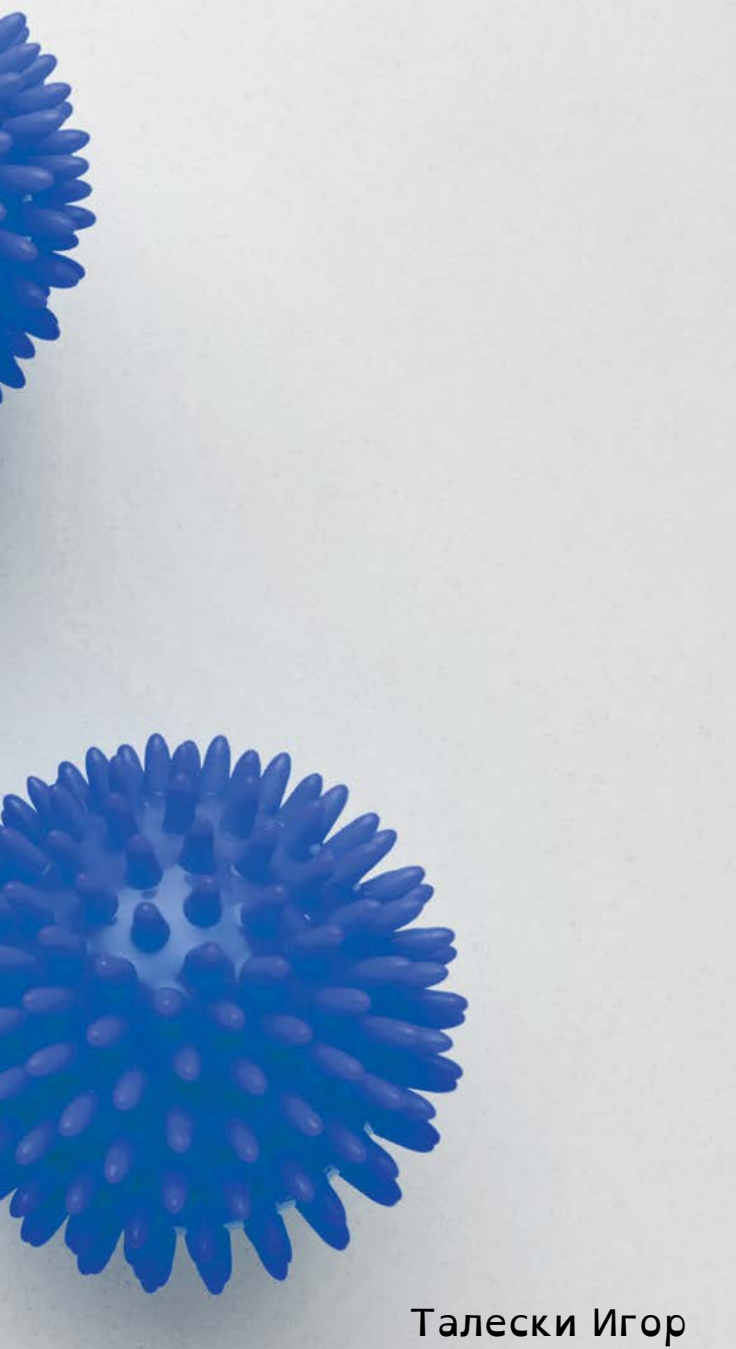
Еден јазик може делумно да се користи како лингва франка, но, несоодветствено би било да се каже дека еден јазик има можност да ја заземе водечката позиција во разните географски подрачја каде што би се користил како официјален јазик на секоја суверена држава или територија со *de facto* статус (не признати држави од страна на поголемиот дел од другите држави) и би го заменил мајчиниот јазик на секоја етнорелигиска заедница. Ваквиот пристап води до уништување на разгранетите јазични семејства и прилагодување кон артифицијалните појави, наспроти природните. Од философска гледна точка, постоењето на говорен универзален јазик доведува до праг на деструкција на различните култури, тогаш се појавува и полемиката околу настојувањето кон оваа цел.

АНКЕТА: КАКО СОСТОЈБАТА СО КОВИД-19 ПАНДЕМИЈАТА ВЛИЈАЕ ВРЗ ВАШЕТО СЕМЕЈСТВО?

Поради пандемијата предизвикана од корона вирусот, во состојба на страв и паника дојде до општ хаос во светот како природен одговор на човекот во криза. Оваа анкета имаше за цел да дознае како семејствата реагираат на настанатата криза и како слободното време влијае на семејствата. Иако се чини дека од оваа пандемија ништо добро не резултира, останува на времето да покаже. За последиците и тоа какви ќе бидат останува само да чекаме и набљудуваме но, едно е сигурно промени има и ќе има. Бројот на мртви предизвикани од компликации

од вирусот сè уште расте, глобална економска криза со која допрва ќе се соочи светот се дел од очигледните промени, додека состојбата останува непредвидлива, оптимизмот не смее да се изостави. Неопходно е да се пронајде позитивното во ситуацијата, да се искористи слободното време, ова е време на учење, време на остварување на идеите оставени за кога ќе сме слободни. Депресивно звучи изолацијата и социјалната дистанца на човекот кој е социјално битие но, важно е да владее рационалноста барем за одреден период која ќе ни овозможи без-

Талески Игор

бедност. Пандемијата им постави бројни предизвици на семејствата но, исто им подари шанса за раст преку ослободеното време доколку е добро испланирано и квалитетно искористено. Додека едни се на првите борбени редови, а други ги анализираат последиците, што се случува со семејствата кои во најголем број се постојано дома? Податоците добиени од оваа анкета ни укажуваат на тоа дека најголемиот дел на македонските семејства добро се имаат прилагодено на оваа криза, ја имаат прифатено ситуацијата таква каква што е, иако се соочуваат

со одредени проблеми. Додека кај половина од анкетираниите значителни промени во функционирањето на семејството нема, односно се е како и вообичаено, голем дел забележуваат позитивни промени со оглед на тоа дека оваа ситуација им даде простор да се посветат на себе, на семејството и на домот. Повеќе од половина гледаат на настанатата ситуација како на можност, задржувајќи се на оптимистичката страна... можност за одмор, за учење, за раст итн. Притоа доаѓа и до подобрување на односите помеѓу членовите на семејствата преку поголемиот обем на време поминат заедно без разлика дали поминат во разговор или друштвени игри, сепак сите се приморани да поминат време заедно. Самото слободно време им дозволува на семејствата да комуницираат повеќе со што и да се зближат повеќе. Често во ситуација како оваа, во момент на криза, доаѓа до бурни реакции кај човекот, избезумување, намалување на трпението, а одговорите ни укажуваат на тоа дека сега не станува збор за такво однесување, што е веројатно ефект и на прилагодувањето на ситуацијата. Општ заклучок е дека кај семејствата каде што претходно владеела хармонија така и останало периодов, додека кај семејствата со послаба стабилност, кризава влијае негативно од разни аспекти и причини. Истото се однесува и за насилството, таму каде што претходно постоел некој облик на насилство, се задржал и сега, односно и можеби дошло до зголемување, бидејќи членовите се најчесто заедно. Најголем дел од семејствата најдуваат начини за справување со стресот без разлика дали

Податоците добиени од оваа анкета ни укажуваат на тоа дека најголемиот дел на македонските семејства добро се имаат прилагодено на оваа криза, ја имаат прифатено ситуацијата таква каква што е, иако се соочуваат со одредени проблеми.

тоа го практикуваат свесно или несвесно но, вреди да се каже дека најголем дел од анкетираниите не користат никакви методи или техники за менаџирање на стресот. Тоа најчесто се заедничките активности на семејствата во комбинација со оние индивидуалните. Слободното време им годи на семејствата, слободата буди идеи, идеите носат забава и квалитетно поминато време со семејството, зближување па и бегство. Како најчести

активности пред сè се обврските низ домот, како готвење, чистење, средување на градина, друштвени игри како што се карти, монопол, табла, шах, потоа физички вежби, гледање ТВ, разговор, и сл. Родителите на мали деца се приморани да изнајдуваат нови начини на пополнување на времето на децата. Ова ни потенцира дека семејствата кои досега го планираа нивното заедничко време многу полесно се прилагодуваат кон ситуацијата. За

**СЛОБОДНОТО
ВРЕМЕ ИМ ГОДИ
НА СЕМЕЈСТВАТА,
СЛОБОДАТА БУДИ
ИДЕИ, ИДЕИТЕ
НОСАТ ЗАБАВА
И КВАЛИТЕТНО
ПОМИНАТО ВРЕМЕ
СО СЕМЕЈСТВОТО,
ЗБЛИЖУВАЊЕ ПА И
БЕГСТВО.**

низираат заеднички активности со членовите иако тоа може многу да помогне во развојот и подобрувањето на врските. Додека кај најголем дел од семејствата атмосферата останува иста, кај одреден дел, доаѓа до соочување и евентуално разрешување на конфликти или проблеми кои слободното време помогна да излезат на виделина. Гледајќи на слободното време како на можност, ние сме мотивирани без разлика за какви активности. Слободното време човекот го ослободува од секојдневните притисоци, па така доаѓа и до буђење на креативната способност, започнувајќи од минимални промени во домот, па се до врвни дела како што некои од светски познатите уметници создале, за време на изолација. Додека едни го уживаат времето дома, голем дел се соочуваат со потешкотии кои најчесто се финансиски со оглед на тоа дека половина од испитаниците се изјасниле во прилог на дестабилизација на финансиската состојба, доста од луѓето се загрижени за своето ментално здравје, особено младите, какви последици ќе остави врз нас оваа пандемија, загуба на работ-

ни позиции, физичка изолација, социјалната дистанца, полицискиот час, нетрпеливоста за тоа кога ќе заврши сето ова, а доста интересен податок е буењето на алтруизмот, луѓето најчесто повеќе се загрижени за здравјето на најблиските отколку за своето. Проблемите варираат од семејство до семејство но, најчесто семејствата имаат потреба од поддршка во однос на финансиите кои натаму оневозможуваат куп други работи, потоа и психолошка поддршка без разлика дали е од директно или индиректно влијание на моменталната криза. Влијанието на пандемијата и изолацијата резултира со рационалност кај младите парови, со ситуацијата како се да е ставено на чекање, изолацијата секако дека влијае врз врските на партнерите кои не живеат заедно и тоа најчесто се однесува на физичката изолација која може да создаде нетрпеливост. Младите парови изнајдуваат начини како да поминат време заедно, дали е тоа со онлајн игри, често слушање/гледање преку телефон, со што и доаѓа до толерирање и разумно прифаќање на ситуацијата таква каква што е. Голем дел од времето сите го поминуваме на социјалните мрежи, ТВ итн. И се чини дека периодов сме пренатрупани со информации за моменталната состојба и тоа дневно потсетување на препораки за заштита, броеви на новозаболени и починати, капацитети на болниците, па така се зголеми и бројот на лажни вести, кои сами по себе создаваат дополнителен хаос во целава оваа хаотична состојба. Најголем дел од одговорите сугерираат дека постојаното ажурирање со информации за состојбата делува застрашувачки, создава паника, па така се негува и синдромот на верување во се што ќе се прочита и се создава дополнително тензиона атмосфера. Со оглед на тоа, голем број на одговори сугерираат да се намалат лажните вести, да се потенцира рецензијата на објавените информации, а пред се да се даде најголема важност на препораките на министерството за здравство и СЗО. Оваа глобална криза со себе носи и доста поуки, па на нас останува да го извлечеме најдоброто од кризата, да останеме рационални, да го искористиме времето дома најдобро што можеме, да научиме нешто и полека да се подготвиме за враќање на нормалниот тек на животот, со некое знаење повеќе.

Оваа глобална криза со себе носи и доста поуки, па на нас останува да го извлечеме најдоброто од кризата, да останеме рационални, да го искористиме времето дома најдобро што можеме, да научиме нешто и полека да се подготвиме за враќање на нормалниот тек на животот, со некое знаење повеќе.

Малечко сум. Ама и
големо сум. Румено
сум како детските
обравчиња, но и како
лушпата од зрело зрно
гројзе. Милениче сум на
сончевите зраци но и
љубовница на дождот,
допирајќи си ги снагите
со кратко галење
на неговите капки.
Примамливо сум.

“ЈАС СУМ?,”

Сара Благовеска

Малечко сум. Ама и големо сум. Румено сум како детските обравчиња, но и како лушпата од зрело зрно гројзе. Милениче сум на сончевите зраци но и љубовница на дождот, допирајќи си ги снагите со кратко галење на неговите капки. Примамливо сум. Не можеш да ме одминеш а да не ме посакаш. Единствена сум, но и секаква за тебе сум. Се што сакаш и што би сакал. Твое длабоко ново откритие сум. Во тебе и надвор од тебе би било твое. Твој предок сум но и забавен извор во тебе се уште неистечен. Твој некогашен почеток и според тебе и неизбежен крај. Но тука сум да ти го вратам секавањето дека нема крај. Почетокот и крајот се едно СЕГА. Единствена форма на постоење сум благодарение на твое постоење. Човеку, формата не е мојот облик, обликот ми е исходот од твоето вкусување на мене. Семче сум. Малечко и неповторливо колку и да се обидеш да експериментираш со мојата сорта. Твое прочистување сум од твоите искушувања и достигнувања. Преродба сум но не во нешто ново

туку за нешто што е твоја суштина. Кај сум? Се прашуваш каде можеш да ме најдеш? Насекаде сум. Природата ме прифаќа како свое во сите нејзини периоди оти чист вид сум. Едноставно, а моќно. Трајно, а не здодевно. Како ќе ме препознаеш? По моите гранчиња со плодови налик на јаболко. Да, јаболко сум. Со било кој вкус сум, само за да најдам начин да ти се доближам тебе. Ти кој си ист како и другите но сепак и различен. Такво сум и јас. Да ме забележиш. Добронамерно сум. Незабрането сум. Кога ќе ме гризнеш нема да го почувствувањето несаканото. Туку напротив ќе го добиеш одговорот на тоа како да реагираш на она што ти приоѓа како проблем. Нема да го гледаш како проблем туку како предизвик. Веднаш ја менуваш перцепцијата за нештото што дискутираш и сметаш дека е погрешно. Не е. Тоа е само различно, посебно, свое. Дозволи му да биде свое како што си даваш за право и слобода да бидеш и ти свој. Нема да ме бараш секогаш, затоа што со првото вкусување веќе моето по-

Ќе закрепнеш и
ќе закрепнуваш
други околу тебе,
затоа што ти си
она што го гледаш
во другите. Ти ќе
се почувствуваш
добро во своја
кожа. Нема
потреба од
непотребни кавги
или конфликти,
нема да имаш
намера да
повредиш друг.

стоње ги буди твоите заспани клетки. Ги буди за живот, за енергија, за креирање, за манифестации. Веќе смислата на моето постоење се размножува во тебе, и ти ќе го почувствуваш тоа, веднаш или после некое време, зависи од твојата свесност за самиот себе. Ќе закрепнеш и ќе закрепнуваш други околу тебе, затоа што ти си она што го гледаш во другите. Ти ќе се почувствуваш добро во своја кожа. Нема потреба од непотребни кавги или конфликти, нема да имаш намера да повредиш друг. Затоа што пристапот кон нештата ќе ти биде сменет, начинот на кој комуницираш веќе нема да биде програмиран и во животот нема да чувствуваш несигурност, затоа што луѓето се доближуваат еден кон друг со разбирање. Се што отскокнува од добронамерноста во зборувањето ќе ти биде чудно, туѓо. Звучи невозможно нели? Но верувај нема да имаш корист од тоа туѓо и самиот ќе го отфрлиш. Затоа што нема вредност. Затоа што од двата избори со кои ќе се сретнеш секогаш ќе ме избереш мене. Јас и ти се-

когаш се наоѓаме. Понекогаш и не си свесен за тоа но тука сме. Ти ги развлекувам усните во насмевка која толку убаво изгледа на твоето лице, го исфрлам сјајот од твоите очи секогаш кога ќе ме почувствуваш во себе. Аха! Еве веќе нешто оживува во тебе ти допрев во мислите, ме слушаш. А и смислата ќе ја препознаеш по допирот, дишењето, препуштајќи се на своите сетилата за да се сетиш на мене. Дека отсекогаш бев тука. Ама морав да се појавам во оваа форма за да ти пријдам. Кога еднаш ти пријдов твоето гризнување се означи како чин на непослушност и клетва како последица за целиот твој род. Но така ги истражуваше своите способности и се здобиваше со искуство од живеење. Секакви искуства, сами што ги создадовте малку скршнати од мојата идеја за убавото. А толку многу шанси за поинакви решенија. Но оваа прилика би го достигнала вашиот максимум за што сте створени. Затоа што сте исткаени од љубов, среќата од задоволството ќе доведе до хармонично искусување на нештата.

ФАКУЛТЕТСКО СТУДЕНТСКО СОБРАНИЕ

Факултетското студентско собрание (ФСС) е студентска организација во рамки на Филозофскиот факултет во Скопје. Секој студент запишан на Филозофски факултет има можност да учествува во работата на Факултетското студентско собрание независно од националната, верска и полова припадност. Основна цел на Факултетското студентско собрание е да ги застапува интересите на студентите пред Факултетот, Универзитетот и пред органите на државата.

Во рамки на ФСС постојат комисији составени од студенти за образование и наука, култура, екологија, спорт и др. преку кои се реализира предвидената програма. Студентското собрание во континуитет презема активности за покачување на студентскиот стандард, унапредување на правата на студентите, спроведување на квалитетна настава и стуму-

лирање на студентскиот активизам.

Во рамки на Факултетското студентско собрание функционира заменик-студентскиот правобранител на Филозофски факултет кој ги застапува и брани правата на студентите.

Факултетското студентско собрание издава студентско списание наречено „Внатрешен патник.“ Списанието започнало да се издава во далечната 1995 година во рамки на тогашниот Сојуз на студенти при Филозофскиот факултет во Скопје. Денес списанието „Внатрешен патник“ се издава според современи стандарди, секогаш со актуелни теми претставува глас на студентите. За прв пат во Македонија студентското списание „Внатрешен патник“ започна да се издава со Брајово писмо (бр. XXI и XXII во 2019 година), како и во специјален фонт за лица со дислексија (DyslexxFZF).

Покрај основите дејности, Факултетското студентско собрание извршува многу други активности. Собранието соработува и организира студентски конференции, научни трибини, дебати и други настани во соработка со студентските

организации на Филозофски факултет, а тоа се: Клуб на млади историчари на Македонија, Аксиос-студентско археолошко здружение, Спортско-студентско здружение на Филозофски факултет „НИКЕТЕС“-Скопје, ПСИХЕСКО-Здружение на студенти по психологија, АССР-Асоцијација на студенти по социјална работа и Здружение на студенти по специјална едукација и рехабилитација „Специјални студенти.“

Студентското собрание ги поттикнува, стимулира и ги поддржува студентите да се вклучат во меѓународни настани и активности со цел промоција и афирмација на Факултетот. Ние како организација се обидуваме да го потенцираме значењето на вон-факултетските активности и значењето на искуството и праксата во процесот на пронаоѓање работа. Нашите студенти учествуваат на голем број на домашни и меѓународни конференции, семинари, летни школо, кампови, симпозиуми, квизови, спортски натпревари и др. Студентите на Филозофски факултет секогаш се закитувале со знаачни признанија од домашни и меѓународни организации.

МЕЕТ КОНФЕРЕНЦИЈА

Прва студентска научно-истражувачка конференција организирана од страна на факултетското Студентско Собрание на филозофскиот факултет во соработка со Факултетското Студентско Собрание на Педагошкиот факултет, поддржана од Комисијата за наука при УСС-УКИМ. Целта на овој научен собир е истакнување на студентските знаења како и соединување на научните дејствија од различни области. За прв пат научните истражувања на студентите добија огромен одзив надвор од нивните матични високообразовни институти.

Првата МЕЕТ конференција се оддржа на 14/10/2020 во Големиот амфитеатар на Филозофскиот факултет.

Организациониот тим на МЕЕТ 2020 го сочинуваа Теодора Атовска, Наталија Димовска, Михаела Ѓурчиноска, Димитар Коруноски, Мартина Лозаноска и Владимир Таневски, додека пак целата конференцијата беше под координаторство на Бурим Мехмеди.

Одборот на МЕЕТ заедно со Комисијата за

наука при УСС-УКИМ одлучија да ја негуваат науката во најбурното невреме коешто го зафати општеството на нашата генерација.

Темата на овој научен собир се однесувааше околу Природните непогоди и епидемиите од аспект на општествените и

хуманситичките науки, каде што на студентите им беше понудена можноста да извршат истражување за предизвиците со кои се соочувало општеството и за влијанието на природните феномени врз науката.

Акронимите МЕЕТ ги означуваат четири поими со старогрчко потекло кои служат како патоказ на човековата поетика (творење). Почнувајќи од памтењето (Mneme) кое води до искуство (Empeiria) човековата мисла се здобива со знаење (Episteme) коешто знење се става на исто рамниште со вештината (Techne).

ШТО ПРЕТСТАВУВА ДОДАТОК НА ДИПЛОМА?!

Веднаш по дипломирањето имаат обврска да пополна документи за отворање на досие, формулари за добивање диплома како и податоци за додаток на диплома. Во додатокот на диплома студентот добива подетални информации за текот на студирањето, звањето со кое што се стекнува и професионалните вештини и карактеристики кои што ги стекна во текот на студиите. Во додатокот на дипломата службите на факултетот внесуваат информации за степенот (циклусот) на квалификација, траењето на студиската програма, начинот на студирање (редовен/вонреден), барања и резултати на студиската програма, податоци за студиската програма (тема на дипломски труд и ментор) и постигнат просек.

Во точка број 6 (шест) студентот доставува дополнителни информации. Во овој дел студентот треба да ги наведе личните ангажмани во текот на студирањето. Доколку студентот бил учесник на некоја конференција, семинар, трибина и други настани. Потоа, во овој дел се наведува учество во комисији, студентски организации, невладини организации и други функции што ги извршувал во текот на студирањето.

Исто така, составен дел на додатокот на диплома е уверението за предвидени и положени испити од прв циклус.

ОД ГОДИНАВА
СТУДЕНТИТЕ
ОД ИНСТИТУТ
ЗА СПЕЦИЈАЛНА
ЕДУКАЦИЈА И
РЕХАБИЛИТА-
ЦИЈА ЌЕ ИМААТ
МОЖНОСТ ДЕЛ
ОД ПРАКТИЧ-
НИТЕ ВЕЖБИ
ДА РЕАЛИЗИ-
РААТ ВО QSI
INTERNATIONAL
SCHOOL OF
SKOPJE

Од годинава студентите од Институт за специјална едукација и рехабилитација ќе имаат можност дел од практичните вежби да реализираат во QSI International School of Skopje. Деканот на Филозофскиот факултет, проф. д-р Ратко Дув и директорот на училиштето, Џошуа Гарет, потпишаа меморандум за соработка. Меморандумот опфаќа и заеднички активности на наставниот кадар од двете институции, кои подразбираат унапредување на воспитно-образовниот процес за учениците со посебни образовни потреби.

Во Скопје во организација на „Мрежа за доживотно учење“ се реализираа низа активности во рамки на проектот „Инклузивно лизгање на мраз за сите“, во кој се опфатени млади лица со оштетен вид од Македонија, Косово, Романија и Турција. Филозофскиот факултет дава постојана поддршка на организацијата, па така и за овој проект волонтери, студенти по специјална едукација и рехабилитација, имаат активна улога во сите работилници. Проектот е финансиран од програмата Еразмус + и Националната агенција за европски образовни програми. Во знак на континуираната соработка на Филозофскиот факултет му беше врачена благодарница.

ВО
ОРГАНИЗАЦИЈА
НА „МРЕЖА ЗА
ДОЖИВОТНО
УЧЕЊЕ“ СЕ
РЕАЛИЗИРАА
НИЗА
АКТИВНОСТИ
ВО РАМКИ НА
ПРОЕКТОТ
„ИНКЛУЗИВНО
ЛИЗГАЊЕ НА
МРАЗ ЗА СИТЕ“

Од 26 до 28 септември, во Хотел Мериот во Скопје, се одржа Европски конгрес „Подготовка на глувите ученици за животот и независност“ во организација на FEAPDA (Европска федерација на асоцијации на наставници за глуви) и ДУЦОР „Партенија Зографски“ од Скопје. На конгресот земаа учество проф. д-р Александра Каровска Ристовска со воведно излагање и доц. д-р Наташа Станојковска-Трајковска, како раководител на Институт за специјална едукација и рехабилитација. Во рамки на конгресот се реализира и работна средба со претседателот Стево Пендаровски, на која беа изнесени проблемите со кои се соочуваат лицата со оштетен слух, како и добрите практики на земјите учеснички.

ОД 26 ДО 28
СЕПТЕМВРИ, ВО
ХОТЕЛ МЕРИОТ
ВО СКОПЈЕ,
СЕ ОДРЖА
ЕВРОПСКИ
КОНГРЕС
„ПОДГОТОВКА
НА ГЛУВИТЕ
УЧЕНИЦИ ЗА
ЖИВОТОТ И
НЕЗАВИСНОСТ“

ИНСТИТУТ ЗА СЕМЕЈНИ СТУДИИ

VOX

Бр 3- мај 2020

Излезе новиот број на списанието на студентите на семејни студии "VOX". Браво за уредничката Сања Мишевска и за сите студенти кои дадоа свој придонес. Списанието можете да го најдете на порталот за научна и академска Периодика на Филозофскиот факултет. Уживајте во содржините посветени на семејството.

http://periodica.fzf.ukim.edu.mk/vox/overview.html?fbclid=IwAR0mqV-VUNZnC5vDVSLFmDy0Is4H-5pw_r_N6n-jy410p0gDgxP-4fdRnxdBNg

<http://www.>

15-ТИ МАЈ

Меѓународен ден на семејството

АНКЕТА!

Како Корона-19 влијае на вашето семејство?

ОЧЕКУВАЊА НА РОДИТЕЛИТЕ:

Како што тече секој ден, како се очекуваат вашите деца?

ПСИХЕСКОП VOL. 6

По шестти пат, традиционално беше организиран ПсихескоП кој се одржа во рамки на два дена – 28ми и 29ти Февруари. Овој пат, темата беше „Ние и Светот Околу Нас – Психологијата и Интерперсоналните Релации“. Една од целите на ПсихескоП е проширување на психолошките сознанија надвор од универзитетските предавања, па на тој начин – правење на психологијата достапна и за пошироката популација, за луѓе кои не се занимаваат со неа на професионален план. На настанот, различни категории на луѓе, вклучувајќи млади и возрасни, студенти по психологија, студенти од разни други факултети, оние кои не се студенти и имаат најразлични животни и дејносни позадини, имаа прилика да ги прошират своите хоризонти на една примамлива и актуелна тема која не засега сите нас, како на индивидуално така и на колективно ниво.

Првото предавање со кое Анита Јанчевска го беше отворила настанот ја опфати темата „Димензии на интерперсоналните односи – какви релации креираме?“. Таа ги постави постулатите за публиката да има подобро разбирање на понатамошните предавања. Беа разгледани различните димензии низ кои се манифестираат интерперсоналните односи и беше споделена практична алатка „Џохари прозорец“, која служи за подобро осознавање на себе, како и подобро осознавање и на релациите кои ги креираме со увидување на што е познато и непознато од нас за нас, што е познато и непознато од нас за оние околу нас.

Следното предавање на Радмила Живановиќ беше на тема „За односите родители – деца: Алхемијата на контактот“. За време на ова предавање, длабински навлеговме во импактот кој воспитувањето и насочувањето од страна на родители го има врз децата. Увидовме како родителите и децата учат едни од други и како нивниот однос поведува взаемни

личносни трансформации и унапредување. Воедно, фокусот беше ставен на различните процеси кои се јавуваат во овие релации.

После тоа, следувааше работилницата на Андреа Велинова на тема „Говор на тело“. За време на оваа работилница, учесниците се соочија со можноста да го проучуваат говорот на тело преку групна и партнерска работа. Учесниците беа соочени со ситуација на излегување надвор од својата комфорна зона во однос на комуникацијата, при што беше користен само невербалниот говор, генерално помеѓу личности кои не се познаваат меѓусебно, со целосно исклучување на вербалниот говор. Вежбата беше проследена со споделување на доживувањата кои се појавија за време на вежбата.

Вториот ден од настанот беше отворен со предавањето на Станислав Петковски – Сашо кое ја опфати темата „Пријателски релации“. Во рамки на ова предавање ги разгледавме различните димензии на пријателството, кои од нив се потребни за создавање здрави и исполнувачки пријателства и што води до нивно одржување или распаѓање. Воедно, увидовме и кои пријателски релации доведуваат до застој во личниот и взаемниот развој, како и што тие кажуваат за нашите психолошки потреби и психолошките потреби на оние околу нас.

Потоа следувааше предавањето на тема „Токсични релации“ на Емилија Стоименова Цаневска. Во рамки на ова предавање ги увидовме разликите помеѓу здравите и нездравите т.е. токсичните релации, различни начини на нивно манифестирање и карактеристиките на луѓето кои ги креираат истите. Ја увидовме двостраноста на овие релации и начинот на кој секоја релација е взаемна креација, заедно со најчестите личносни нарушувања кои ги карактеризираат агресорите. Исто така, се споделија практични совети во

PSIHESKO

PSYCHOLOGY STUDENTS' ASSOCIATION

однос на справување со такви личности, односно препорачано однесување кога ќе се најдеме во таква релација.

Потоа, следувааше предавањето „Магијата на личносниот ‘клик’ - Интерперсонални релации во организациска структура“ од страна на Моника Костовска и Тиана Ивановска, заедно со нивната работилница „Зборувај ми ефективно“. Во рамките на работилницата, неколку луѓе добија улоги во однос на одредена проблематична ситуација која требаше да ја одглумат и решат со помош на импровизација во рамки на својата улога, со што беше направена симулација на комуникација во организациската средина и приказ на стилите на комуникација.

Настанот беше затворен со последната активност за денот, работилницата „Разрешување конфликти: Ајде да почнеме“ од страна на Виолета Петроска – Бешка. Во рамки на работилницата, со помош на интерактивна работа во групи и активно учество, беа дефинирани основите во однос на тоа што се конфликтите и каде се јавуваат. Се стекнавме со знаење за кои се конкретните карактере-

ристики на еден конфликт со цел негово препознавање и почетни насоки за размислување во однос на нивно разрешување. Учесниците, со помош на различни активности беа ставени во ситуации во кои од нив се бараше критичко размислување во однос на разрешувањето на конфликтни ситуации.

По официјалното завршување на настанот, друштвото продолжи во МКЦ Клуб и Ресторан, каде беше организирана хуманитарна забава за помош на малиот Андреј Ѓорѓиоски од Прилеп, кому му е потребна итна операција на дигестивниот систем. Вечерта беше исполнета со музичката програма на Сектор 6, бендот составен од Илија Лазевски, Виктор Јолакоски и Александар Џо Господов.

ПсихескоП настаните се од големо значење за нашата мисија на креирање психолошки свесно општество и подобрување на генералната ментална добросостојба на пошироката популација. Благодарни сме за успешно реализираниот настан, исполнет со стекнување на нови знаења, дружба и конструктивно минење на еден слободен викенд. Ја изразуваме нашата благодарност за сите оние кои беа дел од настанот на различни начини: членовите на организацијата, предавачите, посетителите, како и спонзорите. Се надеваме дека сите инволвирани со себе понесоа нешто продуктивно и значајно за нивниот живот.

ПсихескоП настаните се од големо значење за нашата мисија на креирање психолошки свесно општество и подобрување на генералната ментална добросостојба на пошироката популација.

АРХЕОЛОШКА РАБОТИЛНИЦА НА „СТОБИ“ ВО ОРГАНИЗАЦИЈА НА „ФАКУЛТЕТСКИТЕ СОБРАНИЈА“

Во периодот од 28 до 30 септември на Археолошкиот локалитет Стоби се одржа Работилницата од областа на Античката и Современата култура, организирана од Комисија за наука при универзитетското студентско собрание на УКИМ и Студентско археолошко здружение „Аксиос“ – Скопје, заедно со факултетските студентски собранија на ФЗФ, ФЛУ и ПМФ.

СПОРТСКО-СТУДЕНТСКО ЗДРУЖЕНИЕ НА ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

СПОРТСКО - СТУДЕНТСКО
ЗДРУЖЕНИЕ НА
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ССФФ

ЗДРУЖЕНИЕ НА СТУДЕНТИ ПО СПЕЦИЈАЛНА ЕДУКАЦИЈА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА-СПЕЦИЈАЛНИ СТУДЕНТИ

Минатата година заедно со наставниците од Институтот за специјална едукација и рехабилитација при Филозофскиот факултет, ја организиравме Меѓународната научна студентска конференција “Разменуваме знаења-создаваме можности” на која со свои научни истражувања, презентации и работилници учествуваа околу 90 учесници - студенти, наставници, практичари и експерти од Македонија, Хрватска, Србија и Босна кои работат на полето на специјалната едукација и рехабилитација.

На конференцијата се зборуваше за рана интервенција, стимулација и рехабилитационски третман, услуги за поддршка и советување на семејствата на лицата со попреченост, Конвенцијата на правата на лицата со попреченост, деинституционализација и социјална инклузија на деца и возрасни со попреченост.

Оваа конференција беше една од ретките конференции за специјална едукација и рехабилитација на која со свои истражувања и работилници земаа учество

поголем број на студенти и лица со попреченост. Се надеваме дека во иднина повторно ќе организираме еден ваков настан, преку кој активно ќе ја промовираме струката и областите со кои се занимаваме, ќе оствариме поблиска соработка со колегите, ќе размениме знаења, и на тој начин ќе создадеме повеќе можности за лицата со попреченост и нивните семејства!

МЕЃУНАРОДНА НЕДЕЛА НА ТЕМА „ИНОВАЦИИ ВО ХУМАНИСТИЧКИТЕ И ОПШТЕСТВЕНИТЕ НАУКИ“

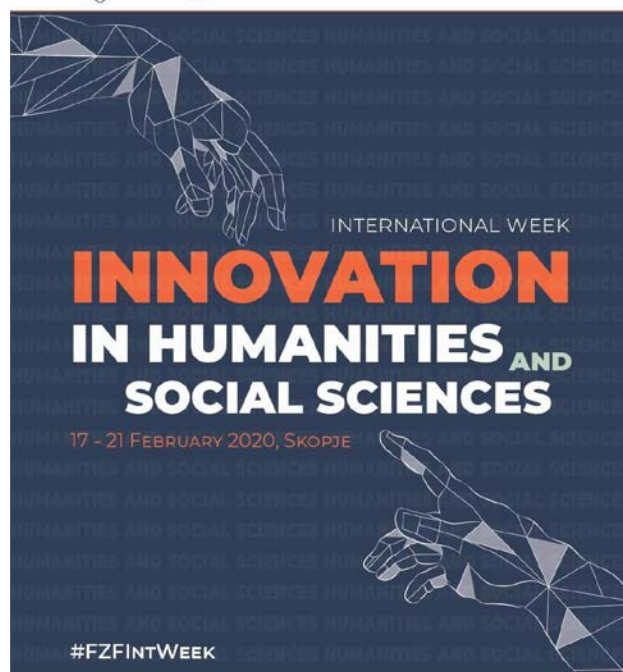
Наставата во јубилејната 2020 година, кога филозофскиот факултет одбележува 100 години од своето постоење, започнува со одржување на втората Меѓународна недела на тема „Иновации во хуманистичките и општествените науки“! Предавања на 25 професори од универзитети од Европа, Канада и САД

Меѓународната недела на Филозофскиот факултет при Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје е годишен настан кој има за цел да претставува отворена платформа за учење и размена на идеи и критички дискусии помеѓу студенти, професори, истражувачи, како и професионалци, поврзани со тековните теми од областа на хуманистичките и општествените науки. Овој интердисциплинарен настан служи и како форум за дискутирање на идеи меѓу учесниците за заеднички меѓународни истражувачки проекти.

Овогодинешната меѓународна недела на тема „Иновации во хуманистичките и општествените науки“ ќе се фокусира на интердисциплинарно разгледување на различните пристапи, значења, контексти и превземени активности во однос на иновациите во хуманистичките и општествените науки. Дваесет и пет професори од универзитети од Европа, Канада и САД и исто толку професори дискусанти од Филозофскиот факултет ќе имаат излагања низ призма на: историја, филозофија, психологија, родови студии, образование и педагогија, историја на уметност и археологија, социологија, класични студии, социјална работа, специјално образование, безбедносни студии, литература и музика.

University Ss. Cyril and Methodius, Skopje
Faculty of Philosophy

ПОТПИШАН МЕМОРАНДУМ ЗА СОРАБОТКА СО ЗДРУЖЕНИЕТО ТРИСОМИЈА 21

На Филозофскиот факултет во Скопје е потпишан меморандум за соработка со Здружението Трисомија 21. Водејќи се од хуманите вредности кои се негуваат на институтите кои продуцираат кадри за помагателни профили, заедно со Студентското собрание на Филозофскиот факултет беа договорени следните чекори за вклучување на студентите во заеднички активности и проекти.

**ДИРЕКТОРОТ НА ДИРЕКЦИЈАТА ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ
Г-ДИН АДНАН ЏАФЕРОСКИ ИМАШЕ ОФИЦИЈАЛНА СРЕДБА СО
ПРОФ. Д-Р НЕЏАТ КОРАЈЛИЌ - ДЕКАН НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА
КРИМИНАЛИСТИКА, КРИМИНОЛОГИЈА И СИГУРНОСНИ СТУДИИ
ОД САРАЕВО, ДЕКАНОТ НА ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ
УКИМ ПРОФ. Д-Р РАТКО ДУЕВ И ПРОФ. Д-Р ОЛИВЕР БАКРЕСКИ
ПРОДЕКАН НА НАСТАВА НА ИНСТИТУТОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ,
ОДБРАНА И МИР НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ПРИ УКИМ**

На 15.01.2020 г. директорот на Дирекцијата за заштита и спасување г-дин Аднан Џафероски имаше официјална средба со проф. д-р Неџат Корајлиќ - декан на Факултетот за криминалистика, криминологија и сигурносни студии од Сараево, деканот на Филозофски факултет при УКИМ проф.д-р Ратко Дуев и проф.д-р Оливер Бакрески продекан на настава на Институтот за безбедност, одбрана и мир на Филозофскиот факултет при УКИМ. На оваа средба се разговараше за континуираната соработка помеѓу Дирекцијата за заштита и спасување и Филозофскиот факултет и идните проекти кои ја вклучуваат и Научната конференција која се организира втора година по

ред во месец март, месец на Цивилната заштита. Тема на оваа конференција организирана од страна на двете институции со учество на професори од Факултетот за криминалистика, криминологија и сигурносни студии од Сараево ќе биде "Реформите и Цивилната заштита". Посебен акцент во разговорите на оваа средба се стави на Семејниот прирачник за заштита од природни непогоди и други несреќи кој го изготви експертски тим од Дирекцијата за заштита и спасување. Поддршката од страна на Филозофскиот факултет во овој дел ќе биде издавање на Семејниот прирачник за лицата со посебни потреби со фонт за дислексија, со Брајова азбука и аудио запис.

ARS LAMINA ОДЛУЧИ ДА ОПРЕМИ НОВО ЧИТАЧКО КАТЧЕ ВО РАМИТЕ НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Во пресрет на новогодишните празници, Ars Lamina одлучи да опреми ново читачко катче во рамите на Филозофскиот Факултет во Скопје.

Читачкото катче се состои од полица, столчиња, масички, стручни изданија од областа на педагогијата, лектури за основно образование, списанија за деца Либи и Мини Либи, како и едукативни постери и книги за деца, кои ќе им послужат како дополнителна литература на сите идни наставници во нашата земја, како и на сите останати студенти на овој факултет.

Се надеваме дека и други компании ќе го следат нашиот пример за подобрување на условите во образовните институции.

ЗА УЧЕБНАТА 2020-21, ОДОБРЕНИ СЕ ДВЕ НОВИ ЦЕЕПУС ПАРТНЕРСТВА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ

ЦЕЕПУС новости: За учебната 2020-21, одобрени се две нови ЦЕЕПУС партнерства на Филозофскиот факултет! Покрај постоечките четири ЦЕЕПУС мрежи студентите и наставниот кадар на Филозофскиот факултет ќе може да реализираат мобилност уште во две ЦЕЕПУС мрежи: „Заедничка историја на Централна Европа“ (CIII-SK-1315-03-2021) и „Биоетика“ (CIII-AT-0502-11-2021). Следниот рок за пријавување ЦЕЕПУС мобилност во зискиот семестар е 15 јуни 2020. Следете ја страницата www.ceepus.info за повеќе информации

<http://www.systasis.org/index.php/mk/posebni-izdanija?fbclid=IwAR2PxXdxyL2HG686pZlzs4sPGaBmt4dsDJsDTJjtdl8qwx9tz3EEMl6-8>

<http://www.systasis.org>

SYSTASIS

ISSN 1857-5129

• Е-списание на Здружението на класични филолози „Антика“

Барај...

Systasis 36 (2020)

За Systasis

Контакт

Архива 2017-2021
Systasis 30-39

Архива 2012-2016
Systasis 20-29

Архива 2007-2011
Systasis 10-19

Архива 2002-2006
Systasis 01-09

Посебни изданија

Редакција

Повик за трудови и
упатства до авторите

Посебни изданија

СОДРЖИНА

ПОСЕБНО ИЗДАНИЕ 1 (2008)

Docendo Discimus – Развој и имплементација на мастер студии по дидактика на класичните јазици [pdf]

ПОСЕБНО ИЗДАНИЕ 2 (2012)

Vittoria Sacco, A statistical approach based on the correspondence analysis of two latin corpuses: *Historia Augusta* and *Corpus Tibullianum* [pdf]

ПОСЕБНО ИЗДАНИЕ 3 (2014)

David Benoit, De vicesima hereditatum [pdf]

ПОСЕБНО ИЗДАНИЕ 4 (2018)

Aula: Потрага по богатството на јазикот, мислата и културата (Зборник во чест на Маргарита Бузалковска-Алексова по повод пензионирањето) [pdf]

ПОСЕБНО ИЗДАНИЕ 5 (2019)

Exegi monumentum aere perennius (Зборник во чест на Елена Колева, Љубинка Басотова и Даница Чадиловска, по повод 85 години од нивното раѓање) [pdf]

Овој проект е финансиски поддржан
од Министерството за култура на Република Северна Македонија

Имаме присутни 4 гости и нема членови

БАЗА СО ПОДАТОЦИ

За студентите и вработените на Филозофскиот факултет обезбеден е пристап до базата на списанија Sage journals. За пристап надвор од кампусот кликнете на страницата подолу и внесете ги Вашите кориснички податоци за сервисите на УКИМ. Базата содржи над 1000 референтни списанија од областа на хуманистичките и општествените науки и над 1 милион статии.

<https://idp.ukim.mk/idp/profile/SAML2/POST/SSO;jsessionid=1r5ioknr47q9eca7cs237tw14?execution=e1s1>

<http://www.>

SAGE knowledge

Browse Products

LOGIN:

Profile

The premier **social sciences** platform for **SAGE** and **CQ Press** book, reference, and video content.

Search for books, videos, encyclopedias...

Филозофскиот факултет обезбеди пристап до базата SAGE за студентите и вработените на Филозофскиот факултет. Базата содржи повеќе од 4700 книги, енциклопедии, монографии и други ресурси (SAGE Knowledge, SAGE Research Methods, SAGE Stats, SAGE Video, Data Planet итн.). Инструкциите за пристап може да ги најдете на линкот подолу!

http://www.fzf.ukim.edu.mk/page/events/view/upatstva-za-sage_74?fbclid=IwAR3tEhsiVvArFKoVOlt1sJujx_pkIKzhQXidd2LsRtJKE7Wwunop1P4_clg

<http://www.>

Електронски ресурси за студенти на Филозофскиот факултет, Скопје
www.fzf.ukim.edu.mk

Студентски сервис iKnow

Централен автентикациски сервис (ЦАС)

EDUROAM

Ризници на трудови

Научни списанија на Филозофскиот факултет, Скопје

JSTOR (на кампус) JSTOR (надвор од кампус)

ARTSTOR (на кампус) ARTSTOR (надвор од кампус)

EBSCO (на кампус)

EBSCO (надвор од кампус - кликни овде за лозинка)

Edward Elgar (на кампус)

Edward Elgar (надвор од кампус)

STATISTA (на кампус) STATISTA (надвор од кампус)

.....

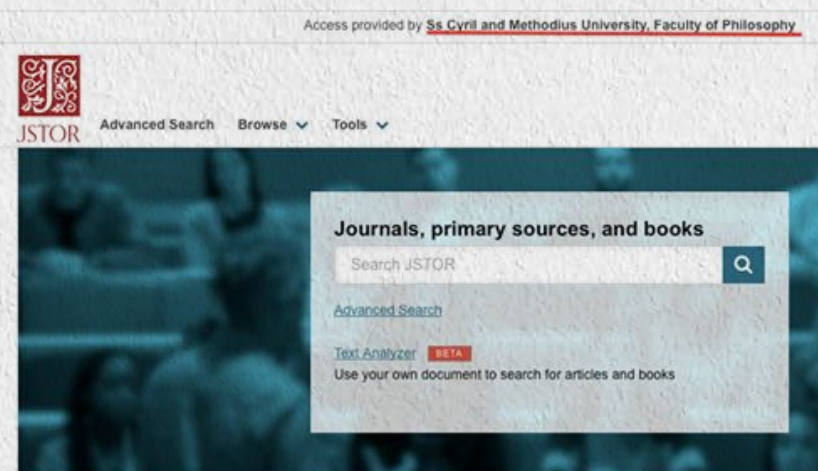
Универзитет Св. Кирил и Методиј
Филозофски факултет
Бул. Гоце Делчев 9а, Скопје
www.fzf.ukim.edu.mk

Како надолунавање на пристапот на базата JSTOR, Филозофскиот факултет обезбеди пристап и до базата ARTSTOR. Дигиталната библиотека Артстор нуди 3 милиони слики од водечките музеи, архиви на фотографии, вклучувајќи ретки и важни колекции кои не се достапни на друго место. Овие збирки имаат обезбедено право за употреба во образованието, опфаќаат широк спектар на дисциплини и се претставени заедно со збир на специјализирани алатки за предавање и учење. Пристапот до ARTSTOR на кампусот е автоматски со впишување на нивната почетна страница

<https://www.artstor.org>.

Филозофскиот факултет како претплатник на JSTOR базата на списанија штотуку доби повластен пристап. Со цел пресретнување на потребите за учење од далечина, студентите и вработените на Филозофскиот факултет имаат можност за пристап до целата база на списанија на JSTOR, како и пристап до голем број книги од реномирани издавачи. Искористете ја оваа можност која е обезбедена до 30 Јуни 2020.

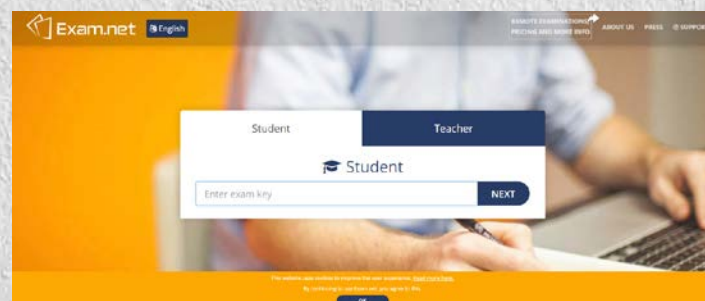
За пристап надвор од кампусот, студентите може да најдат повеќе информации на страницата: http://www.fzf.ukim.edu.mk/page/posts/view/artstor_667

Пристап до STATISTA на Филозофскиот факултет! Статиста е една од најголемите платформи за статистика и податоци за пазарот во светот, со пристап до повеќе од 1,5 милиони статистички податоци, прогнози, досиеја, извештаи и инфографици на 80.000 теми од повеќе од 22.500 извори.

Пристапот на кампусот е автоматски преку:

<https://www.statista.com>

Пристап надвор од кампусот: <https://www.statista.com/login/campus>, каде што пишува off campus, од листата на универзитети - одберете Ss. Cyril and Methodius University. Потоа се приклучувате со корисничкото име за сервисите на УКИМ.

FOSTERING ACCESSIBLE STUDY TECHNOLOGIES

ПРИСТАПНА МУДЛА ПЛАТФОРМА ЗА Е-УЧЕЊЕ НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ

ПРИЛАГОДЕНА ЗА СТУДЕНТИ СО
ПОПРЕЧЕНОСТ

Септември 28, 2020 | 11:00

Амфитеатар 4, Филозофски факултет, Скопје

 <https://zoom.us/j/98879192473>
ID: 988 7919 2473

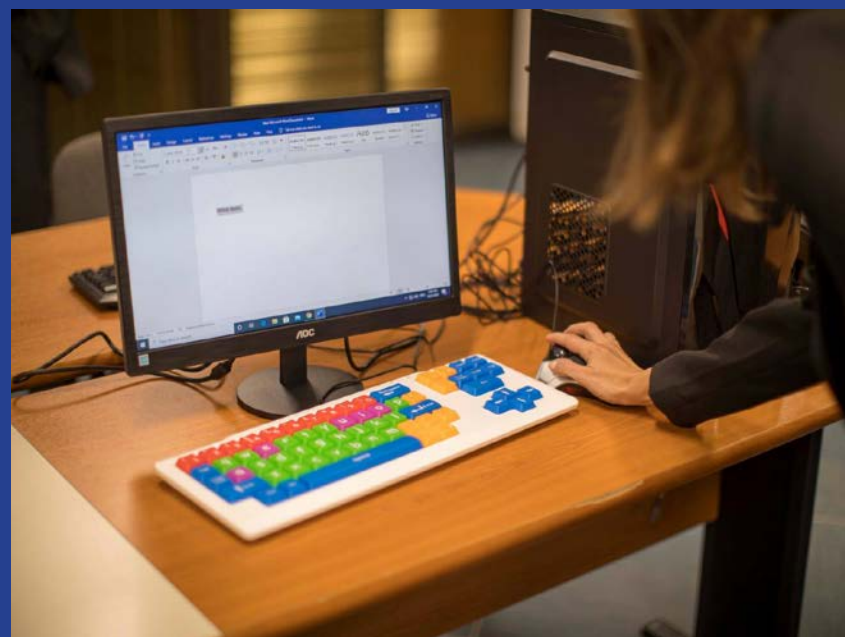
Поддржано од:

http://www.fzf.ukim.edu.mk/page/events/view/upatstvo-za-koristenje_74?fbclid=IwAR2d1mkrlWf0xgTbY4aWK9Rn6DDRBd_5b0cBDPwf8no5cJJSeqq3987kREM

ПРЕЗЕНТАЦИЈА НА АСИСТИВ- НАТА ОПРЕМА ДОБИЕНА ПРИ ФИЛОЗОФСКИ- ОТ ФАКУЛТЕТ И ИНСТИТУТОТ ЗА СПЕЦИЈАЛ- НА ЕДУКАЦИЈА И РЕХАБИЛИ- ТАЦИЈА

Презентација на асистивната опрема добиена при Филозофскиот факултет и Институтот за специјална едукација и рехабилитација во рамки на проектот „Служба за поддршка на студенти со попреченост“, кој Филозофскиот факултет го реализира во партнерство со Здружение на граѓани за едукација на млади План Б, со финансиска поддршка од програмата Бугарска соработка за развој.

ВНАТРЕШЕН ПАТНИК

Институтот за класични студии
и Филозофскиот факултет-Скопје

Ве покануваат на трибина:

ЗОШТО НИ ТРЕБА КЛАСИЧНА ГИМНАЗИЈА?

26 ноември 2019, 12:00 часот
Филозофски факултет, амфитеатар 4

Учесници:
д-р Владимир Петрушевски, д-р Ана Димишкова,
д-р Ирена Стефоска, д-р Владимир Мартиновски,
д-р Весна Димовска

Модератор:
д-р Весна Томовска

СПИСАНИЕ НА
СТУДЕНТИТЕ ОД
ФИЛОЗОФСКИ
ФАКУЛТЕТ

Матеј Манев и Давид Манев

**ЗОШТО
САКАМ ДА
СТУДИРАМ НА
ИНСТИТУТ ЗА
БЕЗБЕДНОСТ,
ОДБРАНА И
МИР**

**ИНСТИТУТОТ ПРОДУЦИРА
ВИСОКОКВАЛИФИКУВАН
КАДАР СПОСОБЕН
ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА
РАБОТНИТЕ ЗАДАЧИ
ЗА СИТЕ РАКОВОДНИ
ПОЗИЦИИ ЗА
ПОТРЕБИТЕ НА БРОЈНИ
ДРЖАВНИ, НЕДРЖАВНИ
И МЕЃУНАРОДНИ
ИНСТИТУЦИИ, ОРГАНИ
И ТЕЛА ОД ОБЛАСТА
НА БЕЗБЕДНОСТА,
ОДБРАНАТА И МИРОТ.**

Кога стигнавме до прагот за носење на одлуката каде да го продолжиме нашето образование се најдовме во недоумица, дали да се запишеме на правниот факултет или пак на Институтот за безбедност, одбрана и мир при Филозофски факултет. Причината поради која сакавме да се запишеме на правниот факултет беше нашиот бунтовен темперамент и умешноста за управување со факти и аргументи. Но, она што беше пресудно да се запишеме на институтот е желбата за спознавање на политичките процеси што го движат светот (да се види невидливото и да се разбере неразбирливото) и желбата за обезбедување на поголема сигурност во секој сегмент на нашиот живот.

Покрај изучувањето на предмети од областа на традиционалното толкување на безбедноста и справување со законите, на Институтот за безбедност, одбрана и мир се изучуваат предмети од нетрадиционално толкување на безбедноста, предмети кои ги опфаќаат новите аспекти на безбедноста, предмети од областа на мирот и развојот, како и предмети од областа на меѓународните односи, дипломатијата и разрешувањето на конфликти. Токму ова го прави институтот автентичен во однос на сите полициски и воени академии, како и факултети за безбедност, не само во Македонија, туку

и во пошироки регионални рамки.

На нашиот институт работи висококвалификуван, професионален кадар со голема позадина на напишани трудови и големо работно искуство во највисоки тела за безбедност, одбрана и мир, како во поранешна Југославија, така и во Р.Македонија, спремен да го пренесе знаењето на студентите. За време на студирањето се стекнуваме со знаење и разбирање за анализа и синтеза на бројни аспекти во безбедноста, проценка на закани и ризици, проценка на безбедносната состојба, создавање на политичко-географска и геополитичка прогноза, анализа на процесите и состојбите во светот и нивниот одраз на идните збиднувања, а во насока на менаџирање и превенирање на загрозувањата по безбедноста, мирот и стабилноста.

По завршувањето на четиригодишните академски студии на Студиската програма за безбедност, одбрана и мир, студентите се стекнуваат со звањето: дипломиран менаџер по безбедност, одбрана или мир. Што значи дека институтот продуцира висококвалификуван кадар способен за извршување на работните задачи за сите раководни позиции за потребите на бројни државни, недржавни и меѓународни институции, органи и тела од областа на безбедноста, одбраната и мирот.

НА НАШИОТ ИНСТИТУТ РАБОТИ ВИСОКОКВАЛИФИКУВАН, ПРОФЕСИОНАЛЕН КАДАР СО ГОЛЕМА ПОЗАДИНА НА НАПИШАНИ ТРУДОВИ И ГОЛЕМО РАБОТНО ИСКУСТВО ВО НАЈВИСОКИ ТЕЛА ЗА БЕЗБЕДНОСТ, ОДБРАНА И МИР, КАКО ВО ПОРАНЕШНА ЈУГОСЛАВИЈА, ТАКА И ВО Р.МАКЕДОНИЈА, СПРЕМЕН ДА ГО ПРЕНЕСЕ ЗНАЕЊЕТО НА СТУДЕНТИТЕ

**ЗОШТО
САКАМ ДА
СТУДИРАМ
НА
ИНСТИТУТ ЗА
ПЕДАГОГИЈА?**

**ПЕДАГОГИЈАТА Е
НАУКА КОЈА ЗЕМА
ВАЖНА УЛОГА ВО
ЖИВОТОТ НА СЕКОЈА
ИНДИВИДУА. ДА СЕ
ПОСТАВИ ТЕМЕЛ
КАЈ ДЕЦА Е ГОЛЕМА
ОДГОВОРНОСТ,
ДОДЕКА ПАК
ОБРАЗОВАНИЕТО Е
ОНА КОЕ НЕ ВОДИ ДО
ПРОФЕСИОНАЛНИОТ
ПАТ.**

КОНТАКТОТ СО ДЕЦА, КОЈА НИ ГО ОВОЗМОЖУВА ОВАА НАУКА Е НАЈУБАВОТО НЕШТО. ДЕЦАТА СЕ ОНИЕ КОИ ЈА ДАВААТ НАЈИСКРЕНАТА И БЕЗУСЛОВНА ЛЈУБОВ, ТИЕ СЕ ОНИЕ КОИ ШТО ЗНААТ ДЕНОТ ДА ТИ ГО НАПРАВАТ ПОУБАВ, А ЗАДОВОЛСТВОТО ДА СЕ РАБОТИ СО НИВ Е ОГРОМНО.

Чекориме низ живот полн со изненадувања, нови можности и понуди. Одлуките кои ги носиме се помалце или повеќе битни, но сепак оставаат некоја трага. Една од поголемите одлуки за мене беше донесувањето одлука за тоа каде да студирам. Разговорот со студенти и професори, разгледување на работни места ми помогна да донесам одлука, а тоа е Филозофски факултет на Институтот за Педагогија. Педагогијата како наука за воспитание и образование на деца е од големо значење. Таа е онаа која ги поставува и зацврстува темелите кај децата. Подоцна врз таа основа се надоградуваат нови знаења, искуства, вештини... Колку и да изгледа едноставна наука, како што другите ја гледаат, јас можам да кажам дека не е така. Педагогијата е наука која зема важна улога во животот на секоја индивидуа. Да се постави темел кај деца е голема одговорност, додека пак образованието е она кое не води до професионалниот пат.

Контактот со деца, која ни го овозможува оваа наука е најубавото нешто. Децата се оние кои ја даваат најискрената и безусловна љубов, тие се оние кои што знаат денот да ти го направат поубав, а задоволството да се работи со нив е огромно. Голема благодарност до сите професори кои ме водат по патот кој го избрав. Нивниот пристап многу влијае врз мене, за цврсто да чекорам по избраната пат и да се усовршувам во истиот. Нивната професионалност и искуство уште повеќе придонесува да се стекнам со нови знаења кои во иднина ќе ми бидат од полза.

Сими́на Јанакиеска

**ЕДЕН ВЕК ВИСОКО
ОБРАЗОВАНИЕ,
ЕДЕН ВЕК
ДРЖАВОТВОРНОСТ**

СПОРТСКО - СТУДЕНТСКО
ЗДРУЖЕНИЕ НА
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ССФФ

